

ΑΡΙΘ. 16 (820) ΠΕΜΠΤΗ 3-16 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ • ΔΡΧ. 250

Επίκαιρα

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΟΥΣ

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ
«ΠΕΡΕΣΤΡΟΪΚΑ»
ΣΤΗΝ
ΚΑΤΑΣΤΡΟΪΚΑ

ΒΑΡΙΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΝΑΝΤΙΟΝ
ΤΟΥ Κ. Α. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΤΟΝ
Κ. Γ. ΑΡΣΕΝΗ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ & ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑΣ

ΚΑΤΑΣΤΡΟΪΚΑ

Η ΠΑΤΡΟΤΗΣ του όρου δεν ανήκει σε μας, αλλά στον Γάλλο σχολιαστή Αλαίν Μπεζανσόν, ο οποίος με τον νεολογισμό αυτό, στο περιοδικό «L'EXPRESS», καταγγέλλει την περεστρόικα του Μ. Γκορμπατσώφ ως δούρειο ίππο για την παραπλάνηση του δυτικού κόσμου, θεωρώντας ότι η ανασυγκρότηση και ο πραγματικός εκδημοκρατισμός του σοβιετικού καθεστώτος είναι ανέφικτος χωρίς την καταστροφή ή την αυτοκαταστροφή του ίδιου του καθεστώτος. Ασφαλώς θα χρειάστηκαν πολλά χρόνια και πολλές δοκιμασίες της σοβιετικής πολιτικής στο εξωτερικό και εσωτερικό της ΕΣΣΔ, πριν αποκαλυφθούν οι πραγματικές προθέσεις του Κομμουνιστικού Κόμματος και του Γ. Γραμματέα του κ. Μ. Γκορμπατσώφ.

Στην Ελλάδα όμως των «πολλών ταχυτήτων» και κυρίως των παρορμητικών αιφνιδιασμών, για να περάσουμε από την περεστρόικα του ΠΑΣΟΚ (και του προσωπικού κύρους του πρωθυπουργού **κ. Ανδρέα Παπανδρέου**), στην Καταστροφή της Οικονομίας, χρειάστηκαν μόνο 24 ώρες διαλογισμών και πιέσεων, και η παραίτηση (ουσιαστικά, αποπομπή) ενός μόνον υπουργού, του **κ. Κ. Σημίτη**.

Η αιφνιδιαστική μεταβολή στην εισοδηματική πολιτική δεν τραυμάτισε μόνο το ευαίσθητο κλίμα κάποιας εμπιστοσύνης που άρχισε να διαμορφώνεται στην Ελλάδα και το εξωτερικό, για τις προοπτικές της ελληνικής οικονομίας και τις προθέσεις της κυβέρνησής της. Έστρεψε την Ελλάδα και την κυβέρνησή της περισσότερο προς την καταστροφική περίοδο των παροχών του 1982 αντί προς το ευρωπαϊκό όραμα του 1992.

Και τα ερωτήματα είναι δεκάδες, όλα καντά και κρίσιμα. Ήθελε πράγματι ο κ. Α. Παπανδρέου να απαλλαγεί από τον κ. Κ. Σημίτη και από τη συνεπή αλλά ενοχλητική πολιτική που εξέφραζε; Ή επηρεάστηκε παρορμητικά από εσωκομματικές πιέσεις και πιέσεις των εφημερίδων και των πεζοδρομίων; Η μήπως άρχισε έτσι μία πραγματική προεκλογική εκστρατεία, και όπου να 'ναι θα βρει τους εντυπωσιασμούς για να υπαναχωρήσει από τις επίμονες διακηρύξεις του για εκλογές το 1989; Πραγματικά θα ευχόταν κανείς να συνέβαινε το τελευταίο. Γιατί τουλάχιστον έτσι, ο κ. Α. Παπανδρέου, είτε νικητής, είτε χαμένος των πρόωρων εκλογών, θα έλυνε τα χέρια, και τα δικά του και της Οικονομίας, για τη λεγόμενη πρόκληση του 1992 προς την οποία η Ελλάδα δυστυχώς (όχι μόνον με ευθύνη του ΠΑΣΟΚ) βαδίζει με τα παροιμιώδη δεκανίκια της, όπως πάντα σε κλίμα πολιτικής συγχύσεως, ιδιοτέλειας και μικροκομματικών

συμφερόντων. Όπως ακριβώς μέχρι τώρα έγινε σε όλες τις ευκαιρίες που χάσαμε, μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο.

Είναι τόσο η σύγχυση και τόσο θολό το μέλλον μας, ώστε όλα φαίνονται, ταυτοχρόνως, λογικά και παράλογα, εφικτά και ανέφικτα. Αυτό είναι και το συμπέρασμα που θα βγάλει ο αναγνώστης μας από τη δημοσιογραφική κάλυψη των γεγονότων των τελευταίων ημερών στα «Ε», με θετικό κέρδος την πολυφωνική (έστω και αντιφατική) πληροφόρηση, αλλά και τον έντονο προβληματισμό.

Όταν όλα φαίνονται, τουλάχιστον, ότι επιστρέφουν στις κακές ημέρες του '82-'83, των αλόγιστων παροχών και της αχαλίνωτης δημαγωγίας, θεωρήσαμε σκόπιμο να συζητήσουμε με τον πρώην υπουργό της Εθνικής Οικονομίας, υπεύθυνο της περιόδου εκείνης, τον **κ. Γεράσιμο Αρσένη**. Στη συνέντευξη που έδωσε στους συνεργάτες μας Πάνο Παναγιωτόπουλο και Γ. Βλάχο, στρέφεται για πρώτη φορά με τόσο δριμύτητα προσωπικά εναντίον του κ. Α. Παπανδρέου, τοποθετώντας τη ρήξη του 1985 σε οικονομικά συμφέροντα ισχυρών οικογενειών που «άλωσαν» τον αρχηγό του ΠΑΣΟΚ. Βαριές κουδέντες που για να λέγονται, ασφαλώς θα έχουν και τη συνέχειά τους, από τη μία ή την άλλη πλευρά.

• Μια ακόμη ένδειξη ότι προετοιμάζεται (και με ταχύτητα μάλιστα) το προεκλογικό κλίμα, είναι και η στροφή της σκανδαλογίας προς την κατεύθυνση της Νέας Δημοκρατίας. Η καμπάνια ξεκίνησε (όπως πάντα από την «Αυριανή») με στόχο τον βουλευτή και πρώην υπουργό της Νέας Δημοκρατίας **κ. Στέφανο Μάνο**, μέτοχο τώρα και παλαιότερα πρόεδρο της εταιρείας «Αλατίνη». Σκάνδαλο που τελικά φαίνεται μάλλον υπαρκτό για την εταιρεία «Αλατίνη» (και όχι μόνον πολιτικός αντιπερισπασμός). Έχει όμως αναμφισβήτητα και τις πολιτικές του προεκτάσεις, τόσο για την κοινή γνώμη, όπως είναι εύλογο, αλλά και δεοντολογικά για την ίδια τη Νέα Δημοκρατία και την τοποθέτησή της απέναντι στη διαφθορά που μαστίζει τη χώρα μας. Το ρεπορτάζ μαζί με την άποψη των «Ε» στην «Έκτακτη Επικαιρότητα».

Η Σύntαξη των «Ε»

• Για ακόμη καλύτερη και πιο ζωντανή ενημέρωση, από το ερχόμενο τεύχος τα «ΕΠΙΚΑΙΡΑ» θα κυκλοφορούν την **ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ**. Ζητήστε τα από τον εφημεριδοπώλη ή το περίπτερό σας κάθε δεύτερη Παρασκευή και όχι την Πέμπτη όπως σήμερα.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΕΚΛΟΓΕΣ ΤΗΝ ΑΝΟΙΞΗ ΤΟΥ '88:	
Ανάλυση του ΠΑΝΟΥ ΛΟΥΚΑΚΟΥ.....	σελ. 6
ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΛΑΟ: Ρεπορτάζ από την επίσκεψη του πρωθυπουργού στην Αχαΐα.....	σελ. 7
ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΙΚΑ: Η παραίτηση του κ. Κ. Σημίτη.....	σελ. 8
«ΑΠΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑ ΕΧΕΙ ΑΛΩΘΕΙ Ο κ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ»:	
Συνέντευξη με τον ΓΕΡΑΣΙΜΟ ΑΡΣΕΝΗ.....	σελ. 12
«ΑΥΡΙΑΝΗ» ΚΑΤΑ ΜΑΝΟΥ.....	σελ. 14
ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ: Ό,τι θα θέλατε να ξέρετε για τον Προϋπολογισμό του '88.....	σελ. 16
ΠΑΣΟΚ: Η κυβέρνηση, πεδίο εσωκομματικής διαμάχης.....	σελ. 20
ΕΠΙΚΑΙΡΗ ΑΝΤΙΠΑΡΑΘΕΣΗ: Αλλάζει ή όχι η οικονομική πολιτική.....	σελ. 22
ΣΚΑΝΔΑΛΑ: Το σκάνδαλο του ΠΡΟ-ΠΟ.....	σελ. 24
ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ: Πόσο ελεύθερη θα παραμείνει η «ελεύθερη ραδιοφωνία».....	σελ. 26
ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΑ: Συμφωνούν να συναντηθούν Ανδρέας - Οζάλ.....	σελ. 28

ΕΟΚ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ:	
Οικονομική και κοινωνική συνοχή.....	σελ. 30

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Στο Βατικανό μετά 20 χρόνια.....	σελ. 32
----------------------------------	---------

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ: Το Ι.Χ. πλήττει την αξιοπιστία της κυβέρνησης.....	σελ. 34
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ: Ελληνική ποτοποιία: αθέτατο το μέλλον.....	σελ. 38
ΟΙ ΕΠΙΤΥΧΗΜΕΝΟΙ: Εύη Μητσοπούλου. Η «ψυχή» μιας μεγάλης επιτυχίας.....	σελ. 42

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

ΑΦΟΠΙΣΜΟΣ: Συνάντηση Ρένγκαν - Γκορμπάτσφ.....	σελ. 46
Οι ελπίδες και οι φόβοι της Ευρώπης.....	σελ. 48
Οι Σοβιετικοί νίκησαν το σύνδρομο της μυστικοπάθειας.....	σελ. 49
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ - ΑΝΑΛΥΣΗ: Η Ανατολική Ευρώπη στα χνάρια της Λατινικής Αμερικής.....	σελ. 50
ΠΟΛΩΝΙΑ: Οι Πολωνοί θγαίνουν από την πλάνη.....	σελ. 52
ΡΟΥΜΑΝΙΑ: Έκρηξη οργής.....	σελ. 54
ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑ: Στο χείλος του γκρεμού.....	σελ. 55

...«ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΙΚΑ»: Και μετά την «περεστρόικα» στην ελληνική οικονομία ήρθε η ώρα της ...«κατατροϊκά». Η παραίτηση - αποπομπή του υπουργού Εθνικής Οικονομίας κ. Κ. Σημίτη έδωσε όχι μόνο τη δεβαιότητα της ανατροπής της εισοδηματικής πολιτικής αλλά και την αίσθηση ότι ο πρωθυπουργός θυσιάσε τους οικονομικούς του στόχους στους πολιτικούς (σελ. 8).

● **ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΑ «Ε» ΤΟΥ Γ. ΑΡΣΕΝΗ:** Ο πρώην υπουργός Εθνικής Οικονομίας επικρίνει την οικονομική πολιτική των δύο τελευταίων ετών και διατυπώνει σοβαρές κατηγορίες σε βάρος του πρωθυπουργού (σελ. 12).

● **«ΑΥΡΙΑΝΗ» ΚΑΤΑ Σ. ΜΑΝΟΥ:** Η αποκάλυψη από την «Αυριανή» της παράνομης χρησιμοποίησης από την εταιρεία «Αλατίνη Α.Ε.» κρατικού σίτου, δημιούργησε εντυπώσεις και κατά του βουλευτή της «Νέας Δημοκρατίας» κ. Στέφανου Μάνου, τον οποίο η εφημερίδα κατέβαλε προσπάθεια να εμπλέξει στην υπόθεση, ως μέτοχο της «Αλατίνης» (σελ. 14).

● **ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ '88:** Μέσα από διάφορες ερωτήσεις και απαντήσεις, προσπαθήσαμε να ριξουμε φως στα σημεία του Προϋπολογισμού που δεν είναι προσιτά στον μη ειδικό (σελ. 16).

● **ΤΟ ΣΚΑΝΔΑΛΟ ΤΟΥ ΠΡΟ-ΠΟ** είναι ακόμη μία υπόθεση που θαρύνει στέλεχος της παράταξης που κυβερνά. Η καταγγελία κατά του γενικού διευθυντή του ΟΠΑΠ κ. Σεφτελή ήταν, δέβαια, γνωστή εδώ και καιρό. Τώρα όμως ήρθε η ποινική δίωξη. Θα πρέπει, άραγε, να αναμένουμε και το απαλλακτικό βούλευμα; (σελ. 24).

● **ΣΤΟ ΒΑΤΙΚΑΝΟ ΜΕΤΑ 20 ΧΡΟΝΙΑ:** Ο Οικουμενικός Πατριάρχης Δημήτριος επισκέπτεται την έδρα της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας στο Βατικανό. Η επίσκεψη εντάσσεται στην «Ιερά πορεία ενότητας, ειρήνης και αγάπης» που ο προκαθήμενος της Ορθοδοξίας άρχισε τον περασμένο Μάιο (σελ. 32).

● Τελικά, ο Έλληνας καταναλωτής όχι μόνο δεν θα αγοράσει φθινό αυτοκίνητο αλλά θα το πληρώσει ακριβότερο. Η προγραμματισμένη από την κυβέρνηση μείωση της φορολογίας σκόνταψε και **ΤΟ Ι.Χ. ΠΛΗΤΤΕΙ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ** (σελ. 34).

● Το πολύ γνωστό στην Ελλάδα κατάστημα Meli ξεκίνησε σαν «χόμπι» κι έγινε, 14 χρόνια μετά, όχι μία, αλλά πολλές επιχειρήσεις με κύρος στην αγορά και στους πελάτες τους. Στη σειρά «Οι επιτυχημένοι» αφηγείται την ιστορία του Meli η **ΕΥΗ ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΥ, Η «ΨΥΧΗ» ΜΙΑΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ** (σελ. 42).

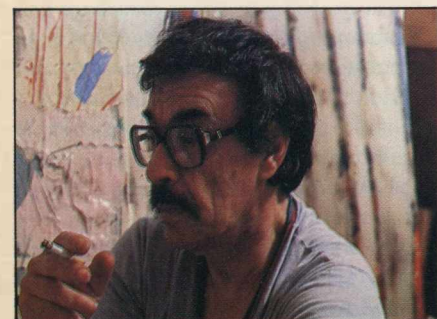
● **Η ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΡΕΝΓΚΑΝ - ΓΚΟΡΜΠΑΤΣΗΦ** στις 7 Δεκεμβρίου κυριαρχεί στη διεθνή ειδησεογραφία. Διαβάστε **ΤΙ ΠΡΟΒΛΕΠΕΙ Η ΣΥΜΘΗΚΗ** που θα υπογράψουν οι δύο ηγέτες, ποιοι είναι **ΟΙ ΦΟΒΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΕΛΠΙΔΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ**, και ακόμα, πώς οι **ΣΟΒΙΕΤΙΚΟΙ ΝΙΚΗΣΑΝ ΤΟ ΣΥΝΔΡΟΜΟ ΤΗΣ ΜΥΣΤΙΚΟΠΑΘΕΙΑΣ** που τους χαρακτήριζε πάντα (σελ. 46).

● Ο φάκελος **ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ** αρχίζει με την ανάλυση του «Economist», όπου περιγράφεται η οικτρή κατάσταση της οικονομίας αυτών των χωρών. Ακολου-

θούν αναλυτικά ρεπορτάζ για την **ΠΟΛΩΝΙΑ**, τη **ΡΟΥΜΑΝΙΑ** και τη **ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑ**, που αντιμετωπίζουν τη λαϊκή εξέγερση. Ο Αλαίν Μπεζανσόν, αρθρογράφος του «Express» ολοκληρώνει την εικόνα, με το άρθρο **Η ΜΠΛΟΦΑ ΤΟΥ ΔΙΩΝΑ**, σχετικά με τις προθέσεις του Μιχαήλ Γκορμπάτσφ (σελ. 50).

● **ΤΟ ΚΡΑΧ '88:** είναι ο τίτλος του ρεπορτάζ που εξηγεί γιατί η επόμενη οικονομική κρίση —αν γίνει— θα προέλθει από την κατάρρευση της χρηματαγοράς του Τόκιο. Ακόμα, στον τομέα της οικονομίας, **Ο ΡΕΝΓΚΑΝ ΑΠΟΓΟΝΕΥΕΙ ΤΗΝ ΘΑΤΣΕΡ**, που αναγκάστηκε να του απευθύνει αυστηρές συστάσεις (σελ. 57).

● **Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ ΤΗΣ ΚΑΛΩΔΙΑΚΗΣ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ** ονομάζεται Τζων Μαλόουν και είναι ο άνθρωπος που κυριολεκτικά ελέγχει το δίκτυο της καλωδιακής τηλεόρασης στις ΗΠΑ (σελ. 60).

● **Η ΧΕΙΡΟΝΟΜΙΑΚΗ ΣΤΡΑΓΙΦΙΚΗ ΤΟΥ Ν. ΚΕΣΣΑΝΛΗ,** όπως αποκαλύφθηκε στην έκθεση που έκανε πρόσφατα στην Πινακοθήκη Πιερίδη (σελ. 70).

● Ανυπαρξία κατάλληλων χώρων, τρεις μόνον συμφωνικές ορχήστρες κι ένας μελοδραματικός οργανισμός συνθέτουν την **«ΕΡΜΗΝ ΧΩΡΑ» ΤΗΣ ΚΛΑΣΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ.** Το πρόβλημα αναλύει με συνέντευξή του στα «Ε» ο μαέστρος της Λυρικής Σκηνής κ. Βύρων Φιδετζής. (σελ. 72).

● **Η ΑΓΝΟΙΑ ΠΟΥ ΣΚΟΤΩΝΕΙ.** Τα συμπεράσματα μιας δημοσκοπήσης που πραγματοποιήθηκε στην ΕΟΚ, είναι ενδεικτικά για την άγνοια των Ευρωπαίων απέναντι στον κίνδυνο του καρκίνου. Βασικές αιτίες που τον προκαλούν είναι το κάπνισμα, η κακή διατροφή, το οινόπνευμα αλλά και η ρύπανση (σελ. 74).

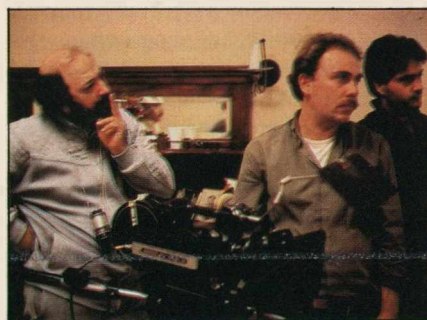
● Συνέντευξη με τον καθηγητή του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Γ. Μπαμπινιώτη, που ανέλαβε την προεδρία του Δ. Σ. της Φιλελευθέρων Εταιρείας **ΜΕ ΟΝΕΙΡΑ ΣΤΟ ΤΙΜΟΝΙ ΤΗΣ ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ** (σελ. 76).

Από το ερχόμενο τεύχος

ΤΑ ΕΠΙΚΑΙΡΑ
θα κυκλοφορούν
ΤΗΝ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
(Κάθε δεύτερη Παρασκευή και όχι την Πέμπτη, όπως μέχρι σήμερα)
ΓΙΑ ΑΚΟΜΗ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΚΑΙ ΠΙΟ ΖΩΝΤΑΝΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

● Δεξιότεχνος κλασικός πιανίστας, συνθέτης μουσικής για μπαλέτο, αλλά και μουσικής ροκ, είναι ο **ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΟΡΚΟΛΗΣ. ΉΝΑΣ ΠΟΛΥΠΡΟΣΩΠΟΣ ΜΟΥΣΙΚΟΣ** που μιλάει στα «Ε» για τη μέχρι τώρα πορεία του, αλλά και για τα μελλοντικά του σχέδια (σελ. 80).

● Τα «Ε» δρέθηκαν στον χώρο των γυρισμάτων τεσσάρων νέων ελληνικών ταινιών. Του Π. Βούλγαρη, του Ν. Παναγιωτόπουλου, του Γ. Κόρα και του Γ. Καρυπίδη. Το ρεπορτάζ έχει τίτλο **«ΠΑΜΕ ΠΛΑΝΟ...»** (σελ. 92).

● **Η ΠΡΟΓΝΩΣΗ ΤΩΝ ΣΕΙΣΜΩΝ, ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΒΑΝ ΚΑΙ ΟΙ ΞΕΝΟΙ.** Ένα ενδιαφέρον κείμενο γύρω από την πρόγνωση των σεισμών, με αφορμή τις πρόσφατες ισχυρές δονήσεις στη Ρόδο (σελ. 96).

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ - ΑΝΑΛΥΣΗ:	
Η μπλόφα του αιώνα.....	σελ. 56
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ: Το κραχ του '88;.....	σελ. 57
Ο Ρένγκαν απογοητεύει την Θάτσερ.....	σελ. 59
ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΠΟΡΤΡΕΤΑ: Ο βασιλιάς της καλωδιακής τηλεόρασης.....	σελ. 60
ΠΡΟΣΩΠΑ ΚΑΙ ΓΕΓΟΝΟΤΑ.....	σελ. 62
ΠΕΡΙΣΚΟΠΙΟ.....	σελ. 64

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΖΩΗ

ΗΠΑ: Μπόμπ Λήδερς. Ο αρχιτέκτονας των παιχνιδότοπων.....	σελ. 66
ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ: Η χειρονομιακή ζωγραφική του ΝΙΚΟΥ ΚΕΣΣΑΝΛΗ.....	σελ. 70
ΜΟΥΣΙΚΗ: Η «έρμη χώρα» της κλασικής μουσικής.....	σελ. 72
ΙΑΤΡΙΚΗ - ΥΓΕΙΑ: Η άγνοια που σκοτώνει.....	σελ. 74
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ: Με όνειρα στο τιμόνι της Φιλελευθέρων.....	σελ. 76
ΝΕΑ ΠΡΟΣΩΠΑ: Στέφανος Κορκολής. Ένας πολυπρόσωπος μουσικός.....	σελ. 80

ΤΑΣΕΙΣ.....	σελ. 68
-------------	---------

ΜΟΔΑ

Η λάμψη στα πόδια.....	σελ. 78
------------------------	---------

ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ

ΚΡΙΤΙΚΗ: Απαιτούνται ριζοσπαστικές λύσεις.....	σελ. 82
--	---------

ΘΕΑΤΡΟ

ΚΡΙΤΙΚΗ του ΤΑΣΟΥ ΛΙΓΝΑΔΗ.....	σελ. 84
--------------------------------	---------

ΒΙΒΛΙΟ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ: Αναζητώντας τον Μαρσέλ Προυστ.....	σελ. 85
ΚΡΙΤΙΚΗ από τον ΤΑΚΗ ΜΕΔΝΡΑΚΟ.....	σελ. 87

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

.....	σελ. 89
-------	---------

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

.....	σελ. 90
-------	---------

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

«Πάμε πλάνο...».....	σελ. 92
----------------------	---------

ΕΠΙΣΤΗΜΗ - ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

ΣΕΙΣΜΟΙ: Η πρόγνωση των σεισμών, το ελληνικό ΒΑΝ και οι ξένοι.....	σελ. 96
ΥΓΕΙΑ: Οι φραγμένες αρτηρίες θεραπεύονται ανώδυνα με λέιζερ.....	σελ. 97
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ.....	σελ. 98

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

ΣΧΟΛΙΟ ΤΟΥ ΘΕΜΗ ΚΕΣΙΣΟΓΛΟΥ.....	σελ. 101
ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΝΕΑ.....	σελ. 102

ΒΙΝΤΕΟ

Παρουσίαση ταινιών.....	σελ. 104
-------------------------	----------

ΕΚΛΟΓΕΣ ΤΗΝ ΑΝΟΙΞΗ 1988

ΚΑΙ ξαφνικά, ο κ. Ανδρέας Παπανδρέου δημιούργησε ένα έντονο προεκλογικό κλίμα, επιμένοντας, ταυτόχρονα, ότι οι εκλογές θα διενεργηθούν τον Ιούνιο του 1989.

Ήδη όμως, επί καθημερινής πια βάσεως, η κυβέρνηση παίρνει αποφάσεις, που σαφώς δείχνουν ότι το ενδεχόμενο των πρόωγων εκλογών δεν μπορεί να αποκλείεται.

Η αποπομπή του κ. Σημίτη, με τον τρόπο μάλιστα που έγινε, είναι ένα από τα βασικά σημεία της πορείας προς τις εκλογές. Επί δύο χρόνια, ο πρώην υπουργός Εθνικής Οικονομίας εφάρμοσε μια πολιτική σκληρής λιτότητας, η οποία είχε αρχίσει να αποδίδει τους πρώτους καρπούς της. Άποψή του ήταν ότι η πολιτική αυτή έπρεπε να συνεχισθεί τουλάχιστον έως τα μέσα του 1988, και μόνο από το φθινόπωρο της επόμενης χρονιάς να αρχίσουν οι παροχές. Το χρονοδιάγραμμα του κ. Σημίτη, το οποίο είχε καταρτισθεί με τη σύμφωνη γνώμη του πρωθυπουργού Ανδρέα Παπανδρέου, προέβλεπε εκλογές τον Μάιο ή τον Ιούνιο του 1989. Έτσι, ο κ. Σημίτης εξεπλάγη όταν, για πρώτη φορά, άκουσε μέσα στη Βουλή, τον κ. Παπανδρέου να ανατρέπει την οικονομική πολιτική που είχαν προσυμφωνήσει.

Η ερμηνεία που δίνουν στενοί συνεργάτες του κ. Σημίτη στην ανατροπή του πρώην υπουργού Εθνικής Οικονομίας και της πολιτικής του, είναι η ακόλουθη:

Ο κ. Α. Παπανδρέου πράγματι είχε πεισθεί ότι δεν πρέπει να διενεργηθούν πρόωρες εκλογές. Και με τη λογική αυτή είχε εγκρίνει τις προτάσεις του κ. Σημίτη, οι οποίες προέβλεπαν έναρξη των προεκλογικών παροχών, μετά το καλοκαίρι του 1988.

Στη συνέχεια, όμως, ο πρωθυπουργός μετέβαλε άποψη, μετά από σειρά εισηγήσεων άλλων συνεργατών του και μελών του Εκτελεστικού Γραφείου. Συγκεκριμένα, για πρώτη ίσως φορά, ο θεαρούμενος «δεξιόστροφος» αντιπρόεδρος της κυβέρνησης κ. Μένιος Κουτσόγιωργας συνέπεσε στις εκτιμήσεις του με τον πρόεδρο της Βουλής κ. Γιάννη Αλευρά, τον κ. Αντώνη Λιδάνη και τους «αριστερόστροφους» κοιμματικούς κ. Γ. Γεννηματά, Κ. Λαλιώτη και Β. Παπανδρέου, ότι το ΠΑΣΟΚ δεν αντέχει, κάτω από τις σημε-

Με παροχές, περιοδείες σε όλη την Ελλάδα, και μια μεθοδευμένη προεκλογική «ρήξη» με τους Αμερικανούς, ο κ. Παπανδρέου προετοιμάζει το έδαφος για τις κάλπες.

ρινές συνθήκες, έως το 1989. Ο χρόνος δουλεύει υπέρ της Νέας Δημοκρατίας, υπογράμμισαν στον πρωθυπουργό όλοι σχεδόν οι στενοί του συνεργάτες, με το ακόλουθο σκεπτικό:

- Οι υποθέσεις των πολλών και διαφόρων σκανδάλων όχι μόνο δεν πρόκειται να κλείσουν, αλλά θα λάβουν ακόμη μεγαλύτερες διαστάσεις, καθώς στις ήδη υπάρχουσες θα προστεθούν σύντομα και νέες.
- Οι προσωπικές επιθέσεις κατά του πρωθυπουργού, με άξονα την ιδιωτική ζωή του, θα ενταθούν.
- Η πολιτική της λιτότητας έχει προκαλέσει μεγάλη λαϊκή δυσαρέσκεια, και το κλίμα που έχει δημιουργηθεί δεν θα είναι εύκολο να αντιστραφεί, αν συνεχισθεί για έναν ακόμη χρόνο η συμπίεση των χαμηλών και μεσαίων εισοδημάτων.
- Οι ελληνοαμερικανικές διαπραγματεύσεις για τις δάσεις, δεν μπορεί να συνεχίζονται επ' άπειρον, και, από την άλλη πλευρά, το ΠΑΣΟΚ δεν πρέπει να υπογράψει οποιαδήποτε συμφωνία πριν από τις εκλογές, γιατί τότε θα αντιμετωπίσει μεγάλες διαρροές προς τα αριστερά του.
- Η συνδυασμένη πίεση της Νέας Δημοκρατίας και του ΚΚΕ, για αλλαγή του εκλογικού νόμου και διενέργεια πρόωγων εκλογών, θα δημιουργήσει μέσα σε λίγους μήνες ένα πολιτικό κλίμα, στο οποίο το ΠΑΣΟΚ θα παίζει τον ρόλο του αμυνόμενου, έχοντας παραδώσει την πρωτοβουλία των κινήσεων στους αντιπάλους του. Απόληξη αυτού του πολιτικού σκηνικού θα ήταν να φθάσει συρόμενο το ΠΑΣΟΚ στην προεκλογική ευθεία.

Με το σκεπτικό αυτό, λοιπόν, ο πρωθυπουργός φαίνεται να αποδέχθηκε τις εισηγήσεις των συνεργατών του. Έτσι, ανέτρεψε τον πρώην υπουργό Εθνικής Οικονομίας και την πολιτική του, προσπαθώ-

ντας, έμμεσα αλλά σαφώς, να του «χρεώσει» την διετία της σκληρής λιτότητας. Ταυτόχρονα δε ο κ. Παπανδρέου πέρασε στην αντεπίθεση:

Συνοδευόμενος, μονίμως πλέον, από τηλεοπτικά συνεργεία, περιοδεύει κάθε Σάββατοκύριακο την Ελλάδα, αρχίζοντας από τον Γοργοπόταμο και συνεχίζοντας στην Πάτρα. Ήδη έχει καταρτισθεί ένα ευρύτατο πρόγραμμα περιοδειών του πρωθυπουργού σε ολόκληρη τη χώρα. Στις περιοδείες αυτές, ο κ. Παπανδρέου θα εκφωνεί πολιτικούς λόγους, κύριος άξονας των οποίων θα είναι η εξαγγελία σειράς οικονομικών παροχών. Ήδη στον Γοργοπόταμο «μοιράστηκαν» συντάξεις σε ορισμένες κατηγορίες αγωνιστών της Εθνικής Αντίστασης, ενώ στο Αίγιο και την Πάτρα δόθηκαν στους πληγέντες από την κακοκαιρία αγρότες, υποσχέσεις για δισεκατομμύρια αποζημιώσεων.

Έτσι, στήνεται ήδη το σκηνικό των προσεχών εκλογών. Με τις προεκλογικές περιοδείες του ο κ. Παπανδρέου επιχειρεί τώρα να δώσει στο ΠΑΣΟΚ τη χαμένη αυτοπεποίθησή του. Με τη σειρά των παροχών και την εγκατάλειψη της πολιτικής της λιτότητας, προσπαθεί να συσπειρώσει ξανά στο ΠΑΣΟΚ τους ψηφοφόρους που εμφανίζονται σήμερα ως κυμαινόμενοι ή διαρρευσαντες προς άλλα κόμματα. Και, παράλληλα, προετοιμάζεται ο «άσος» του νέου παιχνιδιού, ένας «άσος» που μάλλον θα πέσει στο τραπέζι μέσα στους πρώτους μήνες της άνοιξης.

Σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις, το «χαρτί» που επιμελώς προετοιμάζεται, έχει άμεση σχέση με την υπόθεση των αμερικανικών δάσεων. Όπως το 1985 ο κ. Παπανδρέου έφθασε στις εκλογές μετά την κίνηση κατά Καραμανλή, η οποία δρῆκε απήχηση στον χώρο των κυμαινόμενων ψηφοφόρων της Αριστεράς, έτσι και το 1988 ο αντίστοιχος «αιφνιδισμός» θα είναι η «προεκλογική» διακοπή των συνομιλιών για τις δάσεις. Με τον τρόπο αυτό ο πρωθυπουργός και οι στενοί συνεργάτες του φαίνεται να πιστεύουν όχι μόνο ότι θα ανακόψουν τις διαρροές του ΠΑΣΟΚ προς τα αριστερά, αλλά και ότι θα επιτύχουν την επιστροφή των ήδη διαρρευσάντων προς το ΚΚΕ.

Άλλωστε, και το πανελλαδικό γκάλοπ, που δημοσίευσε την περασμένη Δευτέρα η

εφημερίδα «Ελευθεροτυπία», παρέχει σαφείς ενδείξεις ότι ο κύριος όγκος των διαρροών του ΠΑΣΟΚ βρίσκεται στα αριστερά του. Σύμφωνα με το γκάλοπ αυτό, και σε σχέση με τις εκλογές του 1985, το ΠΑΣΟΚ έχει απωλέσει πέντε εκατοστιαίες μονάδες, η Νέα Δημοκρατία μία, και μόνον το ΚΚΕ εμφανίζει αύξηση της δύναμής του κατά πέντε μονάδες. Είναι λοιπόν προφανές ότι κύριος στόχος του κ. Ανδρέα Παπανδρέου, μέσα στους επόμενους μήνες, θα είναι ακριβώς αυτοί οι ψηφοφόροι που στράφηκαν προς τα αριστερά.

Η πολιτική, ωστόσο, που εμφανώς πια ακολουθεί ο πρωθυπουργός, έχει και τα όριά της, όρια που τίθενται κυρίως από τη σημερινή κατάσταση της οικονομίας.

Οικονομικός υπουργός δήλωσε απερίφραστα στον πρωθυπουργό ότι η περίοδος των προεκλογικών παροχών και των υποσχέσεων δεν μπορεί να υπερβεί το εξάμηνο από την ημέρα που θα ξεκινήσει. Και τούτο γιατί το έλλειμμα θα διευρυνθεί σε αστρονομικούς αριθμούς και ο πληθωρισμός, πολύ σύντομα, θα καλύψει και θα εξουδετερώσει τις παροχές. Κατά συνέπεια, σύμφωνα με την εισήγηση αυτή, η οποία θεωρείται αξιόπιστη, αν ο κ. Παπανδρέου ξεκινήσει από τώρα τη διανομή του μικρού, άλλωστε, προϊόντος των δημοσίων ταμείων, θα είναι υποχρεωμένος, το αργότερο έως τον Μάιο ή στις αρχές Ιουνίου, να προχωρήσει σε εκλογές. Διαφορετικά, η πολιτική των παροχών θα προκαλέσει κατάρρευση της ελληνικής οικονομίας και, φυσικά, το πολιτικό κόστος της κατάρρευσης αυτής θα το χρεωθεί το ΠΑΣΟΚ.

Είναι, λοιπόν, σαφές ότι οι πολιτικές εξελίξεις μπαίνουν σε μια νέα, προεκλογική φάση, κύρια χαρακτηριστικά της οποίας είναι η προσπάθεια του ΠΑΣΟΚ να προσελκύσει αριστερές ψήφους και η ανάλογη προσπάθεια της Νέας Δημοκρατίας να «πεισει» τους κυμαινόμενους ψηφοφόρους του ενδιάμεσου, ανάμεσα στα δύο μεγάλα κόμματα, χώρου. Το ΚΚΕ, από την άλλη πλευρά, θα εντείνει τις επιθέσεις του κατά του ΠΑΣΟΚ, με κύριο άξονα την απλή αναλογική, έχοντας προφανή στόχο να αποτρέψει τη, για μια ακόμη φορά, καταλήστευση των ψήφων του.

ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΛΑΟ (μακράς διάρκειας;)

ΠΟΙΑ είναι τα μυστικά χαρτιά που κρύβει ο πρωθυπουργός κ. Ανδρέας Παπανδρέου ώστε να εμφανιστεί, στη διάρκεια της περιόδου της στην Αχαΐα, τόσο βέβαιος για την ανατροπή του δυσάρεστου κλίματος που υπάρχει για το ΠΑΣΟΚ, με την υλοποίηση σειράς υποσχέσεων που έδωσε προς τους εργαζόμενους και τους αγρότες;

Η δεδαιότητα αυτή, δεν δικαιολογείται αν κανείς εκτιμήσει αντικειμενικά τα δεδομένα της σημερινής οικονομικής κατάστασης της χώρας, κάτι που, όπως φαίνεται, δεν έλαβε υπόψη του ο πρωθυπουργός που μάλλον υπολογίζει σε άλλα «χαρτιά».

Η επίσκεψη του κ. Παπανδρέου στην Αχαΐα, το Αίγιο και την Πάτρα δεν είχε σαν στόχο την καταμέτρηση των οπαδών που θα συγκέντρωνε η οργάνωση του Κινήματος στις πλατείες και κάτω από τα μπαλκόνια. Άλλωστε δεν ήταν και τόσο εντυπωσιακές οι συγκεντρώσεις. Στόχο είχε τη δημιουργία εκλογικού κλίματος, πράγμα όμως που δεν σημαίνει κατ' ανάγκη ότι θα πραγματοποιηθούν πρόωρες εκλογές. Είναι ένα εκλογικό κλίμα, όπως τόνιζαν στελέχη της κυβέρνησης, το οποίο στοχεύει στην αλλαγή του προσώπου του ΠΑΣΟΚ μέχρι τον Ιούνιο του '89. Τότε περίπου θα διεξαχθούν οι εκλογές σύμφωνα με όσα ο κ. Παπανδρέου δηλώνει.

Σύμφωνα με τις ίδιες εκτιμήσεις κυβερνητικών στελεχών, η μακρά αυτή εκλογική περίοδος, μέχρι το '89, κρίνεται αναγκαία για τους εξής λόγους:

Πρώτον: Μέχρι τώρα το ΠΑΣΟΚ μόνο σοσιαλιστική κυβέρνηση δεν θυμίζει.

Δεύτερον: Η αξιοπιστία της κυβέρνησης έχει βαρύντατα τραυματιστεί.

Τρίτον: Οι εκλογείς, σύμφωνα πάντα με τους κύκλους της κυβέρνησης, δεν έχουν σε μεγά-

λο ποσοστό αποφασίσει οριστικά να καταψηφίσουν τον ΠΑΣΟΚ.

Έτσι, άρχισε μία «επίθεση» παροχών και υποσχέσεων οι οποίες στοχεύουν να αλλάξουν το μέχρι τώρα αντι-εργατικό πρόσωπο της κυβέρνησης προς ένα πιο φιλολαϊκό και περισσότερο σοσιαλιστικό.

Το ερωτηματικό είναι πού θα θεθούν οι οικονομικοί πόροι γι' αυτήν την αλλαγή.

Αν πάρουμε υπόψη μας ότι δίπλα στον πρωθυπουργό κ. Ανδρέα Παπανδρέου στη νέα του αυτή τακτική, βρίσκεται με ανεβασμένα τα «χαρτιά» του ο κ. Μένιος Κουτσόγιωργας και αν λάβουμε επίσης υπόψη μας ότι ο τελευταίος δεν κρύβει την άποψή του ότι πρέπει να υπογραφεί η συμφωνία για τις αμερικανικές δάσεις στην Ελλάδα με πολιτικά και κυρίως οικονομικά οφέλη για τη χώρα μας, τότε μπορούμε να συνάγουμε ορισμένα χρήσιμα συμπεράσματα.

Στο ερώτημα και τι θα γίνει με το λεγόμενο «αριστερό πρόσωπο» του ΠΑΣΟΚ στην περίπτωση που υπέγραφε τη συμφωνία για τις δάσεις προ των εκλογών, οι υποστηρικτές της παραπάνω άποψης, αντιπαραθέτουν τις δεκάδες αντι-αριστερές αποφάσεις που έχει πάρει το κυβερνών κόμμα τα τελευταία 6 χρόνια χωρίς, όπως υποστηρίζουν, να πληγεί καίρια από την πλευρά αυτή.

Άλλωστε, προσθέτουν ότι το ΠΑΣΟΚ έχει στη διάθεσή του το μεγάλο πολιτικό όπλο που είναι η χαρισματική προσωπικότητα του κ. Ανδρέα Παπανδρέου ο οποίος, όπως υπογραμμίζουν, μπορεί να αντιστρέψει το νόημα και το μήνυμα ενεργειών της κυβέρνησης.

Και το ΠΑΣΟΚ είναι αποφασισμένο να εκμεταλλευτεί αυτό το «όπλο» μέχρι τέλους

Γ. Δ. Β.

«ΚΑΤΑΣΤΡΟΪΚΑ»

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΟ 1982

Η κομματική ανασυγκρότηση του ΠΑΣΟΚ και η εκλογική προετοιμασία της κυβέρνησης, τερπιλίζουν την προσπάθεια για την ανασυγκρότηση της οικονομίας.

ΕΠΙΧΕΙΡΩΝΤΑΣ να αποδείξει ότι η σοβιετική «περεστρόικα» («οικονομική ανασυγκρότηση») δεν είναι παρά μια «μπλόφα», ο Αλαίν Μπεζανσόν, αρθρογράφος του γαλλικού περιοδικού «Εξπρές», εφεύρε τη λέξη «καταστροφικά».

Ο πρωθυπουργός κ. Ανδρέας Παπανδρέου κοπίασε μάλλον λιγότερο. Όπως ήδη έχουν παραδεχθεί εχθροί και φίλοι του κυβερνώντος κόμματος, ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ, στον βωμό της κομματικής ανασυγκρότησης, της ανασύλωσης του προσωπικού του κύρους και της αναζήτησης μιας «φιλολαϊκής» πολιτικής, θυσιάσε την οικονομική ανασυγκρότηση της χώρας, οδηγώντας, παράλληλα, στην παραίτηση έναν «από τους πιο διακεκριμένους και ικανούς» συνεργάτες του. Αυτό τουλάχιστον ανέφερε στην απαντητική επιστολή του, την Πέμπτη, 26 Νοεμβρίου, με την οποία έκανε δεκτή την παραίτηση του κ. Κώστα Σημίτη.

Λίγες ώρες πριν, στη Βουλή, ο τέως υπουργός Εθνικής Οικονομίας, καθισμένος στη δεύτερη σειρά των υπουργικών εδρών, πίσω ακριβώς από τον υπουργό Οικονομικών κ. Τσοδόλα, άκουγε θαρσύθυμος τον πρωθυπουργό να εξαγγέλλει την πληρωμή της ΑΤΑ από τον Ιανουάριο. Βεβαίως, αυτό δεν σήμαινε και ανατροπή της έως τότε οικονομικής πολιτι-

κής. Συνιστούσε, όμως, εκ νέου προσδιορισμό της εισοδηματικής πολιτικής (επιστολή Σημίτη προς Α. Παπανδρέου) και, ίσως, ήταν η σταγόνα που έκανε το ποτήρι να ξεχειλίσει.

Δεν είναι μικρό πράγμα, ενώπιον της Βουλής, ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας να εκτίθεται ως αναξιόπιστος και να αποδοκιμάζεται από τον πρόεδρο της κυβέρνησης. Έτσι, ο κ. Σημίτης, παρά τις... φιλότιμες προσπάθειες του αντιπρόεδρου κ. Κουτσόγιωργα, μετά την κάθοδο του πρωθυπουργού από το δήμα, υπέβαλε προφορικά την παραίτησή του για να ανταλλάγουν την επομένη (Πέμπτη 26 Νοεμβρίου) οι συνήθειες για την περίπτωση επιστολής: «Αγαπητέ πρόεδρε...» και «Αγαπητέ Κώστα...» Προφανώς, στην κυβερνητική παράταξη, οι «ιδανικοί αυτόχειρες» μπορεί να σπανίζουν, αυτό όμως δεν σημαίνει και ότι εκλείπουν...

ΕΣΩΚΟΜΜΑΤΙΚΕΣ ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ

Ότι ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας οδηγήθηκε σε παραίτηση, για όλους παραμένει γεγονός. Διαφωνίες σημειώνονται στους λόγους για τους οποίους ο κ. Παπανδρέου επέλεξε τον τρόπο αυτό διόρθωσης της εισοδηματικής πολιτικής, αποπέμποντας τον διακεκριμένο υπουργό του.

Κατά τον ίδιο τον πρωθυπουργό, και σύμφωνα με τις δηλώσεις του κυβερνητικού εκπροσώπου μετά το υπουργικό συμβούλιο (Παρασκευή, 27 Νοεμβρίου), στο τελευταίο ΑΣΟΠ το θέμα ετεροχρονισμού της ΑΤΑ δεν είχε λυθεί. Έτσι, ανατέθηκε σε μια τριμελή επιτροπή από τους κ. Σημίτη, Τσοδόλα και Κατηφόρη (σύμβουλος του πρωθυπουργού) να εξετάσουν το θέμα σε μετέπειτα επαφές. Ο υπαινιγμός είναι σαφής. Ο κ. Σημίτης διάσθηκε και η απόφαση περί ετεροχρονισμού της ΑΤΑ ανήκε σ' αυτόν.

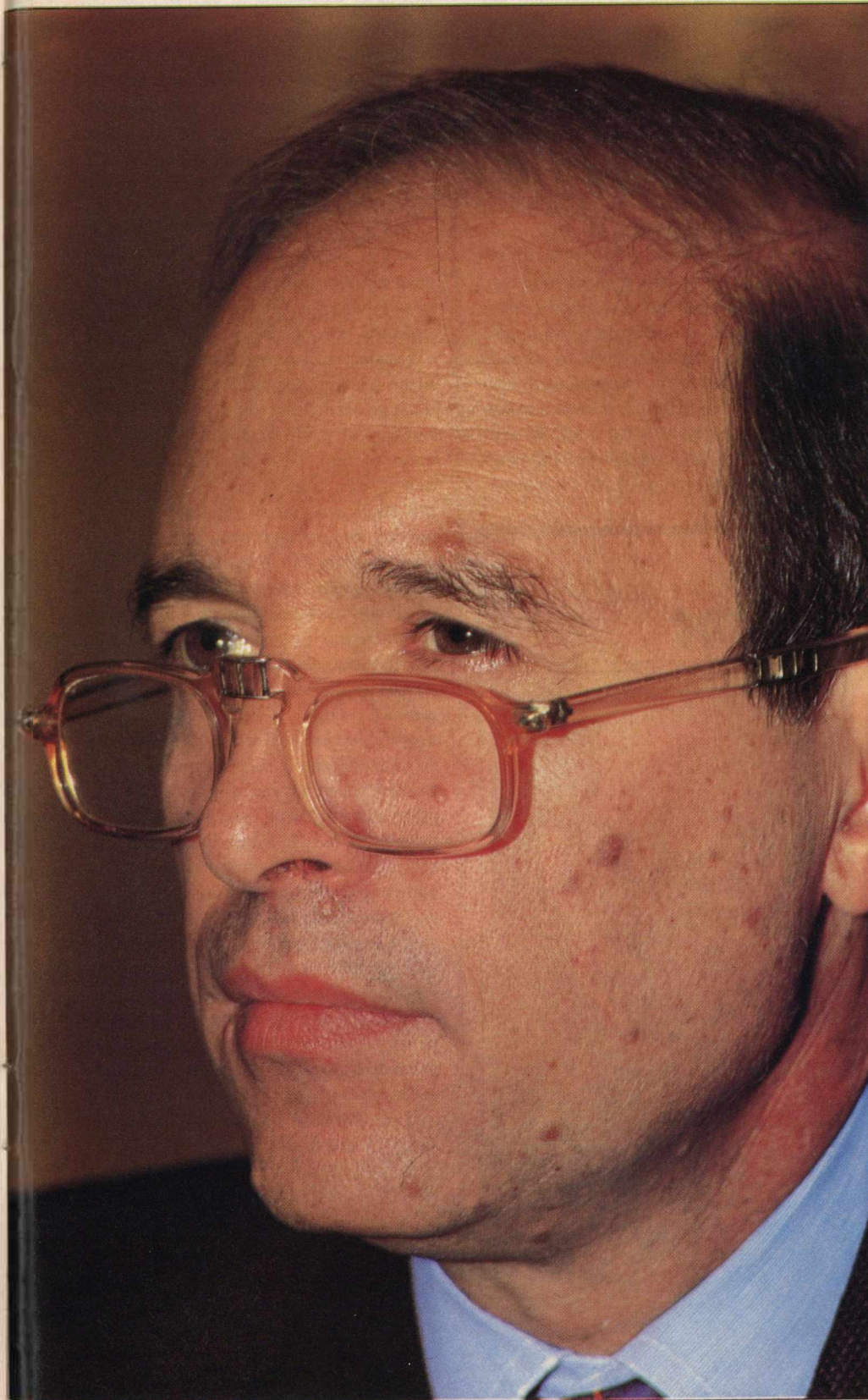
Κατά πόσο θα πρέπει να πιστέψουμε αυτό τον ισχυρισμό; Κατά τον αρθρογρά-

φο του «Βήματος», αυτές οι «μετέπειτα επαφές» θα πρέπει, φυσικά, να πραγματοποιήθηκαν σε ασφυκτικά μικρό χρονικό διάστημα, αφού ο κ. Κ. Σημίτης έκανε τις ανακοινώσεις λίγο μετά τη συνεδρίαση. Κατά τον ίδιο τον κ. Σημίτη: «Η εισοδηματική πολιτική αποφασίστηκε μετά από συνεχείς συνεδριάσεις και σε απόλυτη συμφωνία μαζί σας». Η κατηγορηματική αυτή διατύπωση περιλαμβάνεται στην αρχή κιόλας της επιστολής με την οποία υπέβαλε την παραίτησή του στον κ. Παπανδρέου.

Δεν πρόκειται, λοιπόν, περί αυτού. Οι αντιδράσεις του κομματικού οργανισμού και ιδιαίτερα των συνδικαλιστών, η κατακραυγή από το μεγαλύτερο μέρος του Τύπου και, ιδιαίτερα, η εξέλιξη των εσωκυβερνητικών και εσωκομματικών συσχετισμών δυνάμεων σε βάρος του κ. Σημίτη, έπαιξαν τον αποφασιστικό ρόλο.

Οι συνδικαλιστές αντέδρασαν, ιδιαίτερα το μεσημέρι της Τετάρτης, σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στα γραφεία του ΠΑΣΟΚ, υπό τους κ. Σ. Τζουμάκα και Κ. Λαλιώτη. Λίγη ώρα πριν, ο πρόεδρος της ΓΣΕΕ και μέλος της Κεντρικής Επιτροπής του ΠΑΣΟΚ κ. Ραυτόπουλος, μιλώντας προς τον ραδιοφωνικό σταθμό «Αθήνα 98.4», έκανε σαφώς λόγο περί κινητοποιήσεων. Στο αυτό μήκος κύματος κινήθηκαν οι δηλώσεις του προέδρου της ΑΔΕΔΥ. Τα συγκεκριμένα μέλη του Εκτελεστικού Γραφείου, τα οποία βρίσκονται σε συμφωνία με τον κ. Γ. Α. Παπανδρέου, επιδιώκοντας την αποκατάσταση όχι μόνο της ενότητας του συνδικαλιστικού κινήματος, αλλά και του κύρους του ΠΑΣΟΚ στον συνδικαλιστικό χώρο, μετέφεραν το κλίμα αυτό στον πρωθυπουργό και στα ηγετικά κυβερνητικά κλιμάκια.

Οι «Αχαιοί», (όπως αναφέρονται στον Τύπο οι κ. Κουτσόγιωργας και Λιδάνης), παίρνοντας τα μηνύματα της λαϊκής δυσανεξίας, εξέθεσαν δυναμικά τις ήδη γνωστές τους απόψεις στον πρωθυπουργό. Οι κ. Κουτσόγιωργας και Λιδάνης, οι οποίοι εμφανίζονται συγκλίνοντες σε πληθώρα

θεμάτων, ήταν γνωστό ότι αντιδρούσαν στην «πολιτική Σημίτη» πολύ πριν ο κ. Κουτσόγιωργας επιστρέψει ιδιαίτερα ενισχυμένος στην κυβέρνηση. Άλλωστε, από τον ανασχηματισμό της 23ης Σεπτεμβρίου φαίνεται ότι άρχισε η ώρα της αντίστροφης μέτρησης για τον υπουργό Εθνικής Οικονομίας. Ο νέος υπουργός Εργασίας κ. Γ. Γεννηματάς εξ αρχής είχε φροντίσει να διαφοροποιηθεί από την πολιτική λιτότητας και να «αυτονομηθεί» (θα φαινόταν, πάντως, παράλογο αν αυτό συνέβαινε εν αγνοία του κ. Α. Παπανδρέου) ως «χαράσσων ευρύτερη πολιτική» στο υπουργείο Εργασίας. Οι κ. Γεννηματάς, Κουτσόγιωργας, αλλά και ο κ. Ποττάκης (υπουργός Γεωργίας), στους μήνες που ακολούθησαν, ποτέ δεν επαψαν να ασκούν πιέσεις για μια πλέον «φιλολαϊκή οικονομική πολιτική», θέτοντας σαφώς πολιτικούς στόχους, πριν από τους οικονομικούς του κ. Σημίτη.

Αλλά οι «τριβές», σε εσωκομματικό τουλάχιστον επίπεδο, είχαν αρχίσει πολύ νωρίτερα. Αντιδράσεις στην «πολιτική Σημίτη» σημειώνονταν όταν ακόμη οι κ. Κουτσόγιωργας και Γεννηματάς ήταν μέλη του Εκτελεστικού Γραφείου, ενώ ακόμη και για την υπόθεση της ΑΓΡΕΞ και του διορισμού στο γραφείο του Λονδίνου της κ. Υψηλάντη, είχε επιχειρηθεί να αποδοθούν πολιτικές ευθύνες στον κ. Σημίτη.

ΑΝΑΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΣΚΗΝΙΚΟΥ

Κατόπιν αυτών, θα ήταν δυνατόν να υποστηριχθεί κανείς ότι η ανατροπή της εισοδηματικής πολιτικής θα οδηγούσε, εκ των πραγμάτων, στην ανατροπή του κ. Σημίτη. Και ανατροπή της εισοδηματικής πολιτικής δεν σημαίνει άλλο παρά, εν δυνάμει έστω, ανατροπή του πολιτικού σκηνικού, αφού μια πολιτική παροχών δεν σηματοδοτεί παρά μια καταρχήν απόφαση για εκλογές. Άλλωστε, είναι χαρακτηριστική η άποψη που έγκυρος πολιτι-

► κός αναλυτής, από μηνών, διατύπωνε: «Πες μου πότε θα φύγει ο Σημίτης, για να σου πω πότε θα αρχίσει η προεκλογική περίοδος».

Ωστόσο, το ερώτημα περί του τρόπου με τον οποίο πραγματοποιήθηκαν οι διορθώσεις της εισοδηματικής πολιτικής, παραμένει. Μια ενδεχόμενη απάντηση αναφέρει ότι το ζητούμενο δεν ήταν μόνο η ανατροπή της εισοδηματικής πολιτικής, αλλά και του ίδιου του κ. Σημίτη. Χαρακτηριστικά, ο Νίκος Νικολάου επισήμανε ότι: «Ο πρωθυπουργός, αν δεν ήθελε να οδηγήσει σε παραίτηση τον κ. Σημίτη, μπορούσε να εκτονώσει τις αντιδράσεις στα εισοδηματικά μέτρα μέσα από μια διαδικασία διαλόγου με την ΓΣΕΕ και την ΑΔΕΔΥ, που θα οδηγούσε σε μια διόρθωση της όντως λαθεμένης πράξης του ετεροχρονισμού. Αντίθετα, (ο κ. Παπανδρέου) απέρριψε τέτοιες προτάσεις που του έγιναν, και επέλεξε τον πρωτοφανή τρόπο αποδοκιμασίας του υπουργού του από τον δήματο της Βουλής».

Πέραν όμως αυτής της άποψης, θα

έπρεπε να επισημανθεί ότι η «διορθωτική δήλωση» του πρωθυπουργού, ενώπιον της Βουλής, δεν αφορούσε παρά το ποσό των 20 δις δραχμών. Αυτό, άλλωστε, απαιτείται για την καταβολή της ΑΤΑ από τον Ιανουάριο. Κατά συνέπεια, δεν είναι δυνατόν παρά να θεωρήσουμε ότι, στην περίπτωση αυτή, ο τύπος υπερέβαλε την ουσία. Δηλαδή, δεν ήταν τα 20 δις που ανέτρεπαν την εισοδηματική πολιτική, αλλά ο (αναδρομικός) φόρος στα κέρδη των επιχειρήσεων, ή και άλλα μέτρα, τα οποία ο πρωθυπουργός θα ανακοινώσει αργότερα, και ενδεχομένως κατά τη σύζηση του Προϋπολογισμού στη Βουλή.

Να υποθέσουμε, λοιπόν, ότι οι αντιρρήσεις του κ. Σημίτη ήταν πολύ γενικότερες και δεν αφορούσαν μόνο το παρόν, αλλά και το μέλλον; Μοναδική απάντηση στο ερώτημα αυτό παραμένει ότι η απομάκρυνση του υπουργού, και μόνο αυτή από τη συγκεκριμένη θέση (εξ ου και η προσφορά του υπουργείου Παιδείας), θα εξυπηρετούσε ένα μακροπρόθεσμο εκλογικό σχεδιασμό παροχών, αλλά και θα ανύψω-

νε το κύρος του πρωθυπουργού!

Φαίνεται, αλλά δεν πρόκειται για υπερβολή. Για μια ακόμη φορά ο κ. Παπανδρέου εμφανίζεται αποστασιοποιημένος από τα «λάθη» των υπουργών του. Με την εμφάνισή του ενώπιον της Βουλής, και διορθώνοντας τα λάθη αυτά, αφού όπως είπε, τα μέτρα του κ. Σημίτη βρίσκονταν σε δυσαρμονία με την ομιλία του στη Θεσσαλονίκη, «εισέπραξε»:

— Τα χειροκροτήματα της κοινοβουλευτικής του ομάδας.

— Τα εύσημα μερίδας του Τύπου, με αποκορύφωμα την «Αυριανή».

— Την ευαρέσκεια των εκλογέων.

— Την εκτόνωση της διαφαινόμενης νέας κρίσης με τους συνδικαλιστές.

— Την επικύρωση του αναμφισβήτητου ηγετικού του ρόλου.

Επρόκειτο, λοιπόν, για μια ακόμη τακτική κίνηση προεκλογικού χαρακτήρα, αλλά και ενίσχυσης της προσωπικής αξιοπιστίας του κ. Παπανδρέου, σε μια στιγμή όπου το κύρος του πρωθυπουργού είχε πληγεί όχι τόσο λόγω της ασκήσεως πολιτικής του, αλλά ζητημάτων που αφορούσαν περισσότερο στον ιδιωτικό παρά στον δημόσιο βίο του.

Παράλληλα, πρόκειται και για μια ακόμη κίνηση τακτικής, που, σε συνδυασμό με τον πολιτικό χαρακτήρα της επίσκεψης και των ομιλιών του στην Πάτρα και το Αίγιο, αποκτά μια αναμφισβήτητη προεκλογική χροιά. Η εμφάνιση αυτή του πρωθυπουργού, και άλλες που πρόκειται να ακολουθήσουν, τα φιλολαϊκά ανοίγματα στον τομέα της οικονομίας, οι εντεινόμενες κινήσεις στην κατεύθυνση του περιορισμού, δια Προεδρικού Διατάγματος, της ελεύθερης (με την έννοια της μη κρατικής) ραδιοφωνίας, συνιστούν κινήσεις που, ενδεχομένως, οδηγήσουν σε μια πλήρη ανατροπή του πολιτικού σκηνικού, και κατευθύνουν τη χώρα σε πρόωρες εκλογές.

Βεβαίως, αυτό το τελευταίο κυβερνητικό εγχείρημα είχε και ορισμένα ακόμη θύματα, πέραν του κ. Σημίτη: πρόκειται για το νέο πλήγμα που δέχτηκε η κυβερνητική αξιοπιστία, αλλά και γι' αυτό που υπέστη η επιχειρούμενη από διετίας πολιτική σταθεροποίησης της οικονομίας. Και αν μεν θεωρείται ότι το «χάντικαπ» της απωλεσθείσας κυβερνητικής αξιοπιστίας καλύπτεται δια των παροχών, εξίσου βέβαιον θα πρέπει να θεωρείται ότι οι παροχές, αυτές καθαυτές, οδηγούν την οικονομία σε σκοτεινότερες «στενωπούς» από εκείνες που ανησυχούσαν τον προκάτοχο του κ. Σημίτη, τον κ. Γ. Αρσένη, προ τριετίας.

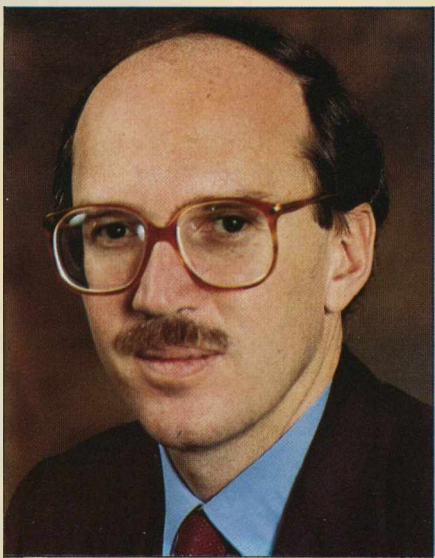
Και το όνομα αυτού Παναγιώτης Ρουμελιώτης

Ο κ. Παν. Ρουμελιώτης είναι ο αντικαταστάτης του κ. Κώστα Σημίτη στο υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, και ο κ. Νίκος Ακριτίδης αντικαταστάτης του κ. Ρουμελιώτη στο υπουργείο Εμπορίου.

Ο νέος υπουργός Εθνικής Οικονομίας θεωρείται μετριοπαθής, και η πολιτική του στο υπουργείο Εμπορίου είχε τύχει της επιδοκιμασίας του επιχειρηματικού κόσμου. Ωστόσο, ο νέος υπουργός Εθνικής Οικονομίας δεν θεωρείται πρόσωπο της πολιτικής εμπέλειας του κ. Σημίτη, ο οποίος έχαιρε ιδιαίτερης εμπιστοσύνης, λόγω της αντίληψής του ότι προϋπόθεση της αναπτυξιακής διαδικασίας της οικονομίας μας, αποτελεί η τήρηση της αυστηρής εισοδηματικής πολιτικής.

Ο κ. Σημίτης, με την παραίτησή του, τερματίζει μια συνεχή υπουργική θητεία, από την επομένη που το ΠΑΣΟΚ ανήλθε στην εξουσία, τον Οκτώβριο του 1981. Παράλληλα, μακραίνει τον ήδη υπερβολικά μακρύ κατάλογο των οικονομικών υπουργών που απομακρύνθηκαν ή αποπέμφθηκαν από βασικά οικονομικά υπουργεία.

Εξάλλου, ο κ. Σημίτης παραμένει ένα από τα λίγα, πλέον, στελέχη του ΠΑΣΟΚ που προέρχονται από τον χώρο της «Δημοκρατικής Αμυνας». Στο παρελθόν είχε διατελέσει μέλος του Εκτελεστικού Γραφείου του ΠΑ-

ΣΟΚ έως το 1979, οπότε και παραιτήθηκε, επειδή θεωρήθηκε υπεύθυνος για την υιοθέτηση του συνθήματος «Ευρώπη των εργαζομένων», που είχε αναγραφεί σε αφίσα του ΠΑΣΟΚ.

Όπως ο ίδιος διευκρίνησε μετά την παραίτησή του από τη θέση του υπουργού Εθνικής Οικονομίας, παραμένει ως βουλευτής και μέλος της Κεντρικής Επιτροπής του κυβερνώντος κόμματος. Θα το αντέξει;

Audi 80: Το Ένα αυτοκίνητο προβάδισμα

Το μοναδικό στην κατηγορία του, με πλήρως γαλβανισμένο αμάξωμα.

Για πρώτη φορά, σε αυτοκίνητο της κατηγορίας του, προσφέρεται ένα εξ ολοκλήρου γαλβανισμένο αμάξωμα, που σημαίνει περισσότερη προστασία από τη σκουριά και επί πλέον, διατήρηση της αξίας του, σε περίπτωση που κάποτε θελήσετε να το πουλήσετε.

Το καλύτερο, σε αεροδυναμικό συντελεστή (Cw: 0,29) στην κατηγορία του.

Η νέα δυναμική γραμμή του, του προσφέρει ένα αεροδυναμικό συντελεστή Cw 0,29. Ένα νούμερο, που πολλά από τα αυτοκίνητα της κατηγορίας του, δεν μπορούν ούτε καν να πλησιάσουν. Έτσι, το Νέο AUDI 80, γίνεται όχι μόνο πιο οικονομικό αλλά και πιο ασθоруβο.

Το μεγαλύτερο και πιο άνετο σαλόνι στην κατηγορία του.

Με το πρωτοποριακό σχεδιασμένο εσωτερικό του, το μεγαλύτερο σε

μήκος σαλόνι καινούργιο και αρμονικό, ακόμα και ταπετά, πλοιοποίησης.

Το μοναδικό επαναστατικό ασφάλισμα.

Το σύστημα πατεντα κ. AUDI, ελαστικό που διατηρεί την περιπτώση. Πως λείπει συγκρούσε σε κλάσμα τεχνώνων ταυτόχρονα απομακρύνει προφυλάσσει κίνδυνο.

Το μεγαλύτερο και πιο άνετο σαλόνι στην κατηγορία του.

Το μοναδικό κόσμο με 30.000 Κg

Σοβαρή κατηγορία του κ. Γερ. Αρσένη σε συνέντευξή του στα «Ε»

«ΑΠΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑ ΕΧΕΙ ΑΛΩΘΕΙ Ο Κ. Α. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ»

Ο πρόεδρος του Ελληνικού Σοσιαλιστικού Κόμματος και πρώην υπουργός Εθνικής Οικονομίας, σε αποκλειστική συνέντευξη που παραχώρησε στους πολιτικούς συντάκτες των «Ε» Πάνο Παναγιωτόπουλο και Γιώργο Βλάχο, μιλάει:

- Για τον πρωθυπουργό και τη σχέση του με ισχυρά οικονομικά συμφέροντα.
- Για τα γεγονότα που οδήγησαν στην παραίτηση Σημίτη και τις προσωπικές ευθύνες του κ. Παπανδρέου.

- Για την κατάσταση της οικονομίας και για τις δυσοίωνες προοπτικές.
- Για τον χρόνο των εκλογών και τα πολιτικά ενδεχόμενα.
- Για τον αγώνα διαδοχής στο ΠΑΣΟΚ.
- Για τον τρόπο με τον οποίο μπορούμε να βγούμε από τα σημερινά αδιέξοδα.
- Για τις προσωπικές του ευθύνες, και χάραξη της οικονομικής πολιτικής μέχρι το 1985.

ΕΡ: Κύριε Αρσένη, ασκείτε σήμερα αυστηρή κριτική στην κυβέρνηση. Μήπως παραβλέπετε, όμως, τις προσωπικές σας ευθύνες τον καιρό που ήρυσάσαστε στη θέση του υπουργού Εθνικής Οικονομίας; Λέγεται ότι αν δεν είχατε ακολουθήσει την πολιτική που εφαρμόσατε, δεν θα είχε υπάρξει ανάγκη να εφαρμοσθεί το λεγόμενο «σταθεροποιητικό πρόγραμμα»... Εσείς τι λέτε;

ΑΠ.: Θα απαντήσω σ' αυτή την ερώτηση, που είναι ερώτηση παρελθοντολογική και όχι τρέχουσας πολιτικής.

Τις απόψεις μου για την οικονομική πολιτική της πρώτης τετραετίας την έχω περιλάβει στο βιβλίο μου «Πολιτική κατάθεση», και η άποψή μου, όπως την έχω περιγράψει εκεί, είναι ότι η οικονομική πολιτική που ακολουθήθηκε την πρώτη τετραετία στο μακροοικονομικό επίπεδο, πέτυχε. Αλλά, ακόμη και αυτοί που δεν συμφωνούν με αυτή την άποψη, που έλεγαν και λένουν ότι ένα σταθεροποιητικό πρόγραμμα ήταν αναγκαίο, ας δούν τι έγινε με τη διετή εφαρμογή του. Το σταθεροποιητικό πρόγραμμα απέτυχε και απέτυχε παταγωδώς. Τι θα πει επιτυχία ενός σταθεροποιητικού προγράμματος; Θα πει ότι, μέσα από μια σειρά μέτρων που παίρνεις, αλλάξεις κάποια δεδομένα. Ποια είναι αυτά; Πρώτον το εμπορικό ισοζύγιο, δεύτερον ο συσχετισμός επενδύσεων στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν και η κατανάλωση στο α.ε.π. Δηλαδή, μειώσεις το έλλειμμα στο εμπορικό ισοζύγιο, κι ένα μεγαλύτερο ποσοστό του εθνικού εισοδήματος διοχετεύεται σε παραγωγικές επενδύσεις. Μετά από δύο χρόνια εφαρμογής του σταθεροποιητικού προγράμματος έχουμε ακριβώς τα

«Ο κ. Παπανδρέου είχε αλωθεί το 1985 από δυνάμεις που εκπροσωπούσαν συμφέροντα ισχυρών οικογενειών. Και γι' αυτό καταλήξαμε στη ρήξη του 1985».

αντίθετα αποτελέσματα.

Το εμπορικό ισοζύγιο χειροτέρεψε αυτά τα δύο χρόνια, ενώ στην πρώτη τετραετία είχαμε μια συνεχή βελτίωσή του. Έχουμε ένα άνοιγμα, τώρα, ανάμεσα στις εισαγωγές και στις εξαγωγές, που είναι επικίνδυνο. Τι σημαίνει αυτό; Σημαίνει ότι, παρά τα μέτρα της σταθεροποίησης, η ελληνική οικονομία δεν έχει ζωτικότητα, είναι «πεθαμένη», και αντιμετωπίζει καθημερινά τη διείσδυση εμπορευμάτων από το εξωτερικό. Αποτυχία, λοιπόν, σ' αυτό τον βασικό τομέα, παρά τις μεγάλες θυσίες που έγιναν στο εσωτερικό, παρά το γεγονός ότι μειώθηκε το πραγματικό εισόδημα του ελληνικού λαού.

Το δεύτερο σημαντικό στοιχείο είναι ότι το σταθεροποιητικό πρόγραμμα αφαιρεί πόρους από την κατανάλωση, ιδιωτική ή δημόσια, και τους μεταφέρει σε παραγωγικές επενδύσεις. Αυτό δεν έγινε στην περίοδο των δύο ετών. Οι δημόσιες επενδύσεις μειώθη-

καν σημαντικά, και δεν είχαμε αύξηση ιδιωτικών παραγωγικών επενδύσεων. Έχουμε, λοιπόν, και μια παταγώδη αποτυχία εκεί-αντί αυτού τι έγινε; Έγινε μια ανακατανομή του εισοδήματος σε βάρος των λαϊκών στρωμάτων, σε βάρος των εργαζομένων, που δεν οδήγησαν σε παραγωγικές επενδύσεις. Ο πληθωρισμός, αυτός καθαυτός, δεν μπορεί να είναι στόχος. Ο πληθωρισμός ήταν 16,5% το 1985, πριν αρχίσει η εφαρμογή του σταθεροποιητικού προγράμματος, ενώ σήμερα είναι 16,9% και προβλέπεται μια έκρηξη το 1988. Άρα ούτε και στον χώρο των τιμών έχουμε επιτυχία. Η αποτυχία αυτού του προγράμματος καλύπτεται με στατιστικά στοιχεία, που αφορούν εισροές ιδιωτικών κεφαλαίων που αγοράζουν οικόπεδα στην Ελλάδα (π.χ. έχει αγοραστεί όλη η Μάνη από ξένους), αλλά αυτά δεν έχουν καμιά σημασία. Καμιά σχέση με το σταθεροποιητικό πρόγραμμα.

Έτσι, λοιπόν, μετά από έναν άγονο περίπατο στο περιδόλι της θεωρίας της σταθεροποίησης, ο κ. Παπανδρέου αποπέμπει τον υπουργό Εθνικής Οικονομίας, προσπαθεί να αποσείσει τις δικές του ευθύνες για την αποτυχία του σταθεροποιητικού προγράμματος, και κάνει μια άλλη στροφή. Γιατί; Γιατί είδε ότι τον πληθωρισμό δεν μπορεί να τον κατεβάσει. Οι παραγωγικές επενδύσεις δεν πρόκειται να γίνουν, και θα υπάρξουν σοβαρότατα προβλήματα στο εμπορικό ισοζύγιο. Άρα ανακρούει πρύμνα. Αυτό ήταν το μήνυμα της πρωθυπουργικής εξαγγελίας στη Βουλή: ότι το σταθεροποιητικό πρόγραμμα απέτυχε και ότι αναζητεί τώρα άλλες λύσεις, που θα του δώσουν πολιτικές

ισορροπίες, για να περάσει τον δύσκολο χρόνο που λέγεται 1988.

ΝΕΕΣ ΕΞΑΓΓΕΛΙΕΣ;

ΕΡ.: Βεβαίως, αυτές οι άλλες λύσεις δεν είναι όσα είπε στη Βουλή, αλλά, προφανώς, υπονοείτε ότι αναμένουμε νέες εξαγγελίες, σύντομα;

ΑΠ.: Εδώ νομίζω ότι θα παιχτεί ένα παιχνίδι σε δύο επίπεδα. Προς τα έξω, η κυβέρνηση θα λέει ότι το σταθεροποιητικό πρόγραμμα θα εφαρμοστεί αυστηρότατα. Στην πραγματικότητα, όμως, ένα-ένα στοιχείο του σταθεροποιητικού προγράμματος θα ξηλώνεται. Είμαι σίγουρος ότι στον ιδιωτικό τομέα, στις διαπραγματεύσεις, ανάμεσα στους εργαζομένους και στην εργοδοσία, θα έχουμε συμβάσεις που θα ξεπερνούν κατά πολύ την αύξηση των τιμών. Ο Προϋπολογισμός ο οποίος κατατέθηκε, δεν μπορεί να εφαρμοστεί σ' αυτή τη βάση. Θα ξεπεράσουμε τα ελλείμματα στον δημόσιο τομέα. Και νομίζω ότι η αβεβαιότητα που έχει δημιουργηθεί μετά από τις αδέξιες και απαράδεκτες πρωτοβουλίες του πρωθυπουργού, θα δώσει μια

έκρηξη στη ζήτηση, μια αύξηση των κερδοσκοπικών εκδηλώσεων στην οικονομία, μια αύξηση στις εισαγωγές και μια αύξηση στις τιμές.

ΕΡ.: Πιστεύετε ότι η αλλαγή του σεναρίου στην οικονομική πολιτική και ο ουσιαστικός εξαναγκασμός σε παραίτηση του κ. Σημίτη, υπαγορεύθηκε από μια ομάδα υπουργών, (γράφτηκε περι «συννομισίας» των «Α-χαιών», Λιβάνη - Κουτσόγιωργα) με στόχο να παραμείνουν ανοιχτά τα ενδεχόμενα για μια πρόωγη προσφυγή στις κάλπες;

ΑΠ.: Νομίζω ότι θα ήταν λάθος να αποδίδουμε πάντοτε ενέργειες του πρωθυπουργού, σε επιρροές άλλων ανθρώπων. Πιστεύω, όπως και στο παρελθόν, ότι ήτανε σχέψεις δικές του και είναι ευθύνη δική του. Το έχω πει, και το επαναλαμβάνω και τώρα, ότι ο πρωθυπουργός διαλέγει το περιβάλλον του να τον επηρεάσει προς την κατεύθυνση που ο ίδιος έχει αποφασίσει. Νομίζω ότι είχε δρομολογήσει αυτές τις εξελίξεις από καιρό. Νομίζω ότι είχε πιστέψει ο ίδιος, ως οικονομολόγος και λιγότερο ως πολιτικός, ότι θα δάμαζε τον πληθωρισμό και θα μπορούσε το 1988 να δείξει τουλάχιστον μία επιτυχία: ότι

ο πληθωρισμός θα κατέβαινε κάτω από το 10% και θα μπορούσε έτσι, ίσως το 1989, παρά τις θυσίες, παρά τη χειροτέρευση των εξωτερικών πληρωμών, να πει ότι, επιτέλους, κατάφερε τουλάχιστο ένα πράγμα στην οικονομία. Είδε όμως, μετά το φθινόπωρο και τις τελευταίες εξελίξεις, ότι όχι μόνο το εμπορικό ισοζύγιο θα χειροτερέψει, όχι μόνο ότι η ανεργία θ' ανέβει, όχι μόνο ότι η βιομηχανική παραγωγή θα μειωθεί, αλλά και ο πληθωρισμός θα αυξηθεί. Μέσα σ' αυτά τα πλαίσια, νομίζω ότι ο πρωθυπουργός δείχνει ιδιαίτερη ευαισθησία στις δραχυχρόνες επιδράσεις της οικονομικής πολιτικής και αυτά τα οποία αποφάσισε το ΑΣΟΠ και εξήγγειλε ο κ. Σημίτης, είδε ότι έχουν αρνητικές επιπτώσεις στον δικό του πολιτικό κόσμο.

Τι σημαίνει αυτό; Σημαίνει ότι, ενώ βασικά προσανατολίζεται σε εκλογές το '89 (όχι κατ' ανάγκη καλοκαίρι, μπορεί να είναι και οι πρώτοι μήνες του '89), αφήνει ανοικτή την πιθανότητα αιφνιδιαστικών και πρόωγων εκλογών το '88.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ Ο ΑΝΔΡΕΑΣ

ΕΡ.: Αποδίδετε, δηλαδή, την ευθύνη για όλα αυτά τα γεγονότα στον πρωθυπουργό;

ΑΠ.: Δεν θα ήθελα να αφήσω την πολιτική σκέψη και να μπω στον χώρο της ψυχολογίας και της ψυχιατρικής. Το τι ήταν στο μυαλό του κ. Παπανδρέου είναι κάτι που αφορά τον ίδιο. Ο ίδιος κρίνεται σαν πολιτικός άνθρωπος, και σαν πολιτικός άνθρωπος κρίνεται εκτεθειμένος έναντι του ελληνικού λαού, διότι ήταν πρόεδρος του ΑΣΟΠ, που πήρε μια κάποια απόφαση. Την απόφαση αυτή μονομερώς την αναιρεί, ενώπιον του Κοινοβουλίου, χωρίς καν να ειδοποιήσει τα μέλη του ΑΣΟΠ για τη δική του προσωπική απόφαση, με έναν τρόπο που είναι ηθικά και πολιτικά απαράδεκτος.

ΕΡ.: Κάνετε μια αυστηρή κριτική του κ. Παπανδρέου τώρα, και μάλιστα την τεκμηριώνετε αναφερόμενος σε γεγονότα τα οποία είναι δεδομένα. Ωστόσο, μ' αυτό τον πολιτικό ηγέτη είχατε μια στενότερη συνεργασία, επί σειρά ετών.

ΑΠ.: Η αλήθεια είναι ότι η συνεργασία μας δεν ήταν ανθόσπαρτη. Είχαμε συγκρούσεις, είχαμε προβλήματα. Η συνεργασία αυτή, με όλα τα προβλήματά της, διάρκεσε μέχρι το 1985. Όταν οι δικές μου θέσεις, επάνω σε ζητήματα που δεν αφορούσαν τη μακροοικονομική πολιτική, αλλά τον χειρισμό άλλων σημαντικών οικονομικών θεμάτων, που εμπλέκουν οικογένειες και οικονομικά συμφέροντα...

ΕΡ.: Όπως οι Τσάτσοι, για παράδειγμα; Συνέχεια στη σελ. 106

Ό,τι θα θέλατε να ξέρετε για τον ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΟΥ '88

Μέσα από αναλυτικές ερωτήσεις-απαντήσεις

Πόσους φόρους θα πληρώσει το '88 ο Έλληνας;

137,1 δις για αμέσους φόρους και 197 για εμμέσους. Συνολικά, δηλαδή, 334 δις. Μα ο κ. Τσοδόλας είχε ανακοινώσει, πριν από 15 μέρες, σημαντικές φορολογικές ελαφρύνσεις...

Πράγματι, ο κ. Τσοδόλας είχε ανακοινώσει φορολογικές ελαφρύνσεις 135 δις. Από αυτά, τα 95 δις θα ήταν για το '89 και τα 40 για το '88. Εκ των υστέρων, όμως, αποδεικνύεται ότι όχι μόνο δεν μειώνονται οι φόροι, αλλά εμφανίζονται και αύξηση 26,6 δις.

Πόσους φόρους θα πληρώσει μια τετραμελής οικογένεια το '88;

Σύμφωνα με τους υπολογισμούς των οικονομολόγων, κάτι παραπάνω από 100.000 δραχμές. Η Ν.Δ. τονίζει σε ανακοίνωσή της ότι «κάθε οικογένεια καλείται να πληρώσει το '88 φόρους 116.000 δρχ.», ενώ το ΚΚΕ ότι «η κυβέρνηση χρεώνει την ελληνική οικογένεια με 103.092 δραχμές».

Πόσος είναι ο φόρος εισοδήματος που θα παρακρατηθεί φέτος;

Θα είναι 177 δις, έναντι 150 δις του '87. Αυξημένος, δηλαδή, κατά 27 δις.

Πόσο είναι το έλλειμμα του Προϋπολογισμού;

Η κυβέρνηση προβλέπει ότι θα φτάσει στα 957 δις. Αυτό σημαίνει ότι κάθε Έλληνας είναι χρεωμένος γύρω στις 100.000 δραχμές. Δηλαδή μια τετραμελής οικογένεια είναι χρεωμένη με 400.000 δραχμές.

Ποιες οι επιπτώσεις στην οικονομία;

Τεράστιες, γιατί αποστερεί πόρους για επενδύσεις. Ο καθηγητής του Πανεπιστη-

Μέσα από τα εκατομμύρια των αριθμών του Προϋπολογισμού, ψάξαμε και βρήκαμε αυτούς που θα επηρεάσουν τη ζωή μας κατά τον επόμενο χρόνο. Προσπαθήσαμε να «ρίξουμε φως» στα σημεία του Προϋπολογισμού, που δεν είναι προσιτά στον μη ειδικό.

μίου Αθηνών κ. Παυλόπουλος παρατηρεί ότι «τα ελλείμματα πέραν των πληθωριστικών επιδράσεων εκδηλώνονται ως δανειακές ανάγκες του Δημοσίου και εκτοπίζουν χρηματοδοτικά την ιδιωτική παραγωγική δραστηριότητα».

Οι καταχρεωμένες δημόσιες επιχειρήσεις πληρώνουν τοκοχρεολύσια;

Και βέβαια. Άλλο όμως αν δεν φαίνονται πουθενά στον Προϋπολογισμό... Κατά αριστοτεχνικό τρόπο, ο Προϋπολογισμός τα έχει συγχωνεύσει στο δημόσιο χρέος. Το ύψος τους αναμένεται να φθάσει τα 250 δις.

Επομένως το έλλειμμα είναι μεγαλύτερο;

Οικονομικοί κύκλοι εκτιμούν ότι θα φθάσει τελικά στο 1 τρις 200 δις. «Η συγκάλυψη του ελλείμματος αυτού», παρατηρεί ο κ. Παλαιοκρασάς, «γίνεται με την αστεία πρόβλεψη ότι εξυπηρετείται το δημόσιο χρέος».

Και με τα ελλείμματα των δημοσίων Οργανισμών;

Ο Προϋπολογισμός στηρίζει όλους τους Οργανισμούς που είναι έτοιμοι να καταρρεύσουν. Το έλλειμμα του ΙΚΑ θα φθάσει το '88 στα 182,4 δις, του ΟΓΑ στα 99, των Αστικών Συγκοινωνιών στα 35,5 και του ΟΑΕΔ στα 12,4.

Σε ποιο ύψος θα φτάσει το δημόσιο χρέος;

Στα 3.874 δις, έναντι 671,8 δις του '81. Δηλαδή σε 6 χρόνια αυξήθηκε 6 φορές! Σε κάθε Έλληνα αναλογούν 387 χιλιάδες δραχμές.

Θα αυξηθούν τα τιμολόγια του Δημοσίου;

Οι αυξήσεις πρέπει να θεωρούνται σίγουρες.

Από πού προκύπτει αυτό;

Από τους προϋπολογισμούς των δημοσίων υπηρεσιών. Η ΔΕΗ, για παράδειγμα, προβλέπει αύξηση των εσόδων της για το '88 της τάξης των 18,2 δις. Από πού όμως θα τα βρει; Επίσης και ο ΟΤΕ προβλέπει αύξηση εσόδων 6 δις. Αυτό σημαίνει ότι εντός του '88 μας αναμένει γενναία αύξηση στα τιμολόγια του Δημοσίου μέχρι και 12%. Στο σημείο αυτό ο καθηγητής κ. Παυλόπουλος παρατηρεί: «Δεν αναμένεται για το '88 δελτίωση της παραγωγικότητας, αλλά, αντίθετα, αύξηση του εργασιακού κόστους. Είναι βέβαιες οι αυξήσεις των τιμολογίων».

Με την Ολυμπιακή, τα καύσιμα και τα φάρμακα;

Και εδώ ισχύουν τα ίδια. Η Ολυμπιακή προβλέπει για το '88 επιπλέον έσοδα 12 δις. Για να καλύψει, όμως, αυτό το ποσό χρειάζονται πόροι. Και η μέχρι τώρα πρακτική όλων των κυβερνήσεων έχει αποδείξει ότι μόνο μέσω των αυξήσεων προέρχονται. Όσο για τα καύσιμα, ισχύει το ίδιο. Πρόσφατα, άλλωστε, ο υπουργός Βιομηχανίας κ. Πεπονής, που ρωτήθηκε αν θα υπάρξουν αυξήσεις των καυσίμων, είπε: «Μη μου ζητάτε προφητείες...» Αυξήσεις, τέλος, θα έχουμε και στα φάρμακα. Ο Εθνικός Οργανισμός Φαρμάκων

Του Στάθη από τον ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗ

επέβαλε ήδη φόρο 7,5 δις.

Με τα τσιγάρα και τα ποτά;

Η τιμή των τσιγάρων ενδέχεται να ανέβει εντός του '88 μέχρι και 50%. «Κόψτε το τσιγάρο. Το ίδιο πρόκειται να κάνω κι εγώ», είπε ο κ. Τσοδόλας, ενώ για τα ποτά, η αύξηση της τιμής τους θα φθάσει το 13%.

Μήπως πιέζεται η χώρα μας από την ΕΟΚ για τις αυξήσεις;

Δεν πρόκειται για πιέσεις όπως στα αυτοκίνητα, αλλά για προσπάθεια εναρμόνισης. Σήμερα, ένα πακέτο τσιγάρα, στην ΕΟΚ, κοστίζει μέχρι και τρεις φορές περισσότερο απ' ό,τι στην Ελλάδα.

Ποια είναι η πιθανή εξέλιξη στην αγορά;

Να διεξαχθεί ένας αγώνας δρόμου μεταξύ επιχειρήσεων και καταναλωτών. Οι μεν πρώτοι θα επισπεύσουν τις ανατιμήσεις των προϊόντων τους, για να διαφυλάξουν τα κέρδη τους από την αναμενόμενη αύξηση του πληθωρισμού, και οι καταναλωτές θα επισπεύσουν τις αγορές τους,

ΠΟΣΑ ΘΑ ΠΛΗΡΩΣΟΥΜΕ ΤΟ '88 ΣΕ ΦΟΡΟΥΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΕΣ

- 486,4 δις για εισοδήματα από πρόσθετη απασχόληση.
- 26,7 δις για τις περιουσίες που έχουμε.
- 79 δις για δασμούς και φόρους εισαγωγών.
- 103,4 δις με τη μορφή των αμέσων φόρων.
- 64 δις για τα καινούργια αυτοκίνητα.
- 350 δις για φόρους εγχώριας κατανάλωσης.
- 82,5 δις για τσιγάρα.
- 7,3 δις για ποτά.
- 181 δις για αγορά καυσίμων.
- 31,5 δις για τέλη κυκλοφορίας.
- 973 δις για φόρους συναλλαγών.
- 700 δις για ΦΠΑ.
- 44 δις για συναλλαγές με τις τράπεζες.
- 16,5 δις για λαχεία.
- 10 δις για ΠΡΟ-ΠΟ.
- 17,6 δις για διάφορες παραβάσεις.
- 11,3 δις για ενοίκιο σε ακίνητα του Δημοσίου.

ώστε να διαφυλάξουν την αγοραστική τους δύναμη.

Αυτό τι σημαίνει πρακτικά;

Υπάρχει ο κίνδυνος, πολύ σύντομα, ο τιμάρημος να ξεφύγει από τα χέρια της κυβέρνησης.

Αλλάξε το επιχειρηματικό κλίμα. Γιατί;

Ασφαλώς ναι. Γιατί ο Προϋπολογισμός περιείχε στοιχεία τα οποία επηρεάζουν άμεσα την ιδιωτική πρωτοβουλία, όπως: επιβολή της έκτακτης φορολογίας στα κέρδη των επιχειρήσεων, η ξαφνική αλλαγή της εισοδηματικής πολιτικής, η ανακοίνωση του ελλείμματος-μαμούθ του 1 τρις, και ο εξαναγκασμός σε παραίτηση του κ. Σημίτη.

Πού μπορεί να οδηγήσει αυτή η αλλαγή;

Υπάρχει κίνδυνος να ανασταλούν οι επενδυτικές πρωτοβουλίες που έχουν προγραμματιστεί. Επίσης, εκφράζονται φόβοι ότι μπορεί να επηρεαστεί όχι μόνο η εισροή των επιχειρηματικών κεφα-

Προς το 1992 ή προς το 1982;

Του Π. Γ. ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΥ Καθηγητού Πανεπιστημίου Αθηνών

Το ερώτημα αυτό τίθεται ωμά, πλέον, από τον Προϋπολογισμό του 1988. Έναν Προϋπολογισμό πλήρως αποκομμένο από τις διακηρυγμένες προτεραιότητες της οικονομικής πολιτικής, που είναι η ανάπτυξη μέσω της σταθεροποίησης. Έναν Προϋπολογισμό που θέτει σοβαρά ερωτήματα αξιοπιστίας σε ικανότητες και σε προθέσεις.

Η σταθεροποιητική πολιτική των δύο τελευταίων ετών, παρά τις αδυναμίες της, είχε κατορθώσει να βελτιώσει σοβαρά το επιχειρηματικό κλίμα. Η επανεμφάνιση κερδών στους ισολογισμούς των επιχειρήσεων, όχι μόνο σε εμφανή ανάκαμψη των επενδύσεων έχει οδηγήσει, αλλά και σε

βελτίωση της κεφαλαιακής συγκρότησης των επιχειρήσεων. Η αποκατάσταση κλίματος εμπιστοσύνης δοθήσε, επίσης, να αναστραφούν ορισμένες δυσμενείς τάσεις στο ισοζύγιο εξωτερικών πληρωμών, η θέση του οποίου εμφανίζεται εντυπωσιακά βελτιωμένη. Η καταπολέμηση των πληθωριστικών τάσεων παρέμεινε ως το πιο αδύνατο σημείο της κυβερνητικής πολιτικής, και οφείλεται στην αδυναμία της κυβέρνησης να μειώσει τους πόρους που διαχειρίζεται ο δημόσιος τομέας.

Τα οικονομικά αποτελέσματα της πολιτικής σταθεροποίησης, μέσα στο 1987, ανέμενε κανείς ότι θα οδηγούσαν σε σοβαρή περιστολή των δημοσίων δαπανών, σε

εντυπωσιακό νοικοκύρεμα. Αντί αυτού, δρισκόμαστε μπροστά σ' έναν προσβλητικό Προϋπολογισμό, προσβλητικό της νοημοσύνης του λαού, προσβλητικό των θυσιών, προσβλητικό της νοημοσύνης και των κυβερνώντων. Διότι ο Προϋπολογισμός αυτός δεν καταστρέφει απλώς τα όποια επιτεύγματα έχουν πραγματοποιηθεί στο μέτωπο του πληθωρισμού, αλλά δυναμιτίζει, κυριολεκτικά, το επιχειρηματικό κλίμα: (α) οι δαπάνες του δημόσιου τομέα έχει προγραμματισθεί να αυξηθούν με ρυθμό διπλάσιο σχεδόν από τις δαπάνες του ιδιωτικού τομέα (β) υπερβούν το 1,2 τρισεκατ. δραχμές (γ) επιβάλλεται έκτακτη εिता δημοσιονομικά ελλείμματα θα

σφοδρά στα κέρδη, και μάλιστα αναδρομικά. Το τελευταίο δε αυτό είναι ίσως το μικρότερο ποσοτικά στοιχείο, αλλά το περισσότερο επιδραστικό, διότι δημιουργεί καταστροφική αβεβαιότητα για τον επιχειρηματικό κόσμο. Είναι δύσκολο να σκεφθεί κανείς μέτρο με καταστροφικότερα αποτελέσματα. Και το ακατανόητο της περίπτωσης είναι ότι δεν έχει ουσιαστικό δημοσιονομικό - ταμειακό περιεχόμενο.

Ειλικρινά δεν ξέρω τι να σκεφθώ: μήπως οι κυβερνώντες δεν έχουν αντιληφθεί τα επιτεύγματα της σταθεροποιητικής πολιτικής; Ή μήπως, στο βάθος, δεν τους ενδιαφέρουν; Ό,τι και αν συμβαίνει είναι τραγικό. Διότι σηματοδοτείται πορεία προς τον ερασιτεχνισμό στην οικονομική πολιτική, πορεία που οδηγεί προς το σκοτεινό 1982, και όχι στο όραμα του 1992.

λαίων, αλλά να αρχίσει, ενδεχομένως, και ένας νέος γύρος φυγής... Το σήμα κινδύνου εξέπεμψε ο πρόεδρος της Ένωσης Μετόχων κ. Δ. Καραγκούννης, ο οποίος δήλωσε ότι «επιβάλλεται να ανακληθούν πολλές πρόσφατες αποφάσεις, γιατί οι επενδυτές θα φύγουν από το Χρηματιστήριο. Άλλωστε, η πτώση κατά 20% των μετοχών στο Χρηματιστήριο, τα λέει όλα...»

Ποια ήταν η απήχηση της «εφάπαξ εισφοράς»;

Ο επιχειρηματικός κόσμος θεώρησε ακατανόητη την ενέργεια της κυβέρνησης, ειδικά μετά τις διαβεβαιώσεις του πρωθυπουργού προς τους επιχειρηματίες, στη Θεσσαλονίκη. Οι έμποροι, με τηλεγράφημά τους προς την κυβέρνηση, τονίζουν ότι διακόπτουν κάθε συζήτηση μαζί της...

Ο κ. Τσοδόλας ανακοίνωσε το μέτρο ξαφνικά;

Ακριδώς. Δεν υπήρξε καμιά προσυνεννόηση. Μάλιστα, ο κ. Τσοδόλας δήλωσε ότι τιμωρούνται κατ' αυτό τον τρόπο οι επιχειρηματίες, επειδή δεν ανταποκρίθηκαν επενδυτικά, ανάλογα με τα κέρδη τους. Στο θέμα της «εφάπαξ εισφοράς» είχε αντιδράσει έντονα ο τ. υπουργός

Εθνικής Οικονομίας κ. Σημίτης, γιατί πίστευε ότι θα τραυματιστεί το επενδυτικό κλίμα.

Το μάθημα της αναδρομικής φορολόγησης δεν το δίδαξε πρώτη η Νέα Δημοκρατία;

Ασφαλώς ναι. Και, μάλιστα, δύο φορές. Εδώ ο τ. υπουργός κ. Γ. Παλαιοκρασάς παρατηρεί τα εξής: «Η Ν.Δ. επέβαλε δύο φορές εφάπαξ εισφορά, όχι για να τιμωρήσει τους επιχειρηματίες, αλλά για να μπορέσει να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τη διπλή κρίση (πετρελαϊκή και απειλή πολέμου) των ετών '73 και '74, όπως και για την αντιμετώπιση των προβλημάτων της οικονομίας από τους σεισμούς του '77. Αυτού του είδους οι επιβολές αποδεικνύονται λαθεμένες...» Δεν θα έπρεπε η Νέα Δημοκρατία να αναγνωρίσει με μεγαλύτερη τόλμη το λά-

Οι επιστροφές του ΦΠΑ δεν φαίνονται πουθενά στον Προϋπολογισμό. Οι οικονομικοί κύκλοι τονίζουν ότι οι επιστροφές θα κοστίσουν στο κράτος περί τα 15 δις. Ωστόσο, και αυτό το σημείο του Προϋπολογισμού χρειάζεται αποσαφήνιση. Ίσως να περιέχεται στις ανακοινώσεις του υπουργού Οικονομικών, της επόμενης εβδομάδας.

θος της, που τόσο συνέβαλε στη στασιμότητα των επενδύσεων;

Σε ποιες παρενέργειες μπορεί να οδηγήσει το μέτρο της εφάπαξ εισφοράς;

Επιχειρηματικοί κύκλοι τονίζουν ότι θα οδηγηθούμε σε δραστικό περιορισμό των επενδυτικών πρωτοβουλιών και θα πληγεί καίρια το βασικότερο κίνητρο της επιχειρηματικής δράσης, που είναι το κέρδος. Πιο κατηγορηματικός ήταν ο πρόεδρος του Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών κ. Παπαλεξόπουλος, ο οποίος, σε συνέντευξή του στον ραδιοφωνικό σταθμό της Αθήνας, είπε: «Φτάσαμε στο σημείο οι οικονομικοί στόχοι να έρχονται σε σύγκρουση με τους πολιτικούς. Ο κ. Σημίτης είχε πετύχει με σταθερότητα και συνέπεια να κερδίσει τη μάχη της οικονομίας. Η συνέπεια αυτής της πολιτικής είχε αρχίσει να φέρνει αποτελέσματα, όπως επενδύσεις και εισαγωγή κεφαλαίων. Τώρα η τύχη όλων αυτών των επιτευγμάτων διακυβεύεται...»

Πώς αντιμετωπίζει την ανεργία ο Προϋπολογισμός;

Η κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι «αν και μειώθηκε κατά 0,8 η συνολική απασχόλη-

ση το '87, δεν υπήρξε αύξηση της ανεργίας». Ωστόσο, τι απέγιναν οι 70.000 εργαζόμενοι που έφυγαν από την παραγωγή; «Έφυγαν ως μετανάστες», διερωτάται η Ν.Δ. «ή εξαφανίστηκαν ως δια μαγείας;» Δείγμα, ωστόσο, της αναμενόμενης αύξησης της ανεργίας, μας δίνουν οι δαπάνες του υπουργείου Εργασίας, οι οποίες αυξάνονται κατά το '88 σε ποσοστό 57%.

Σημειωτέον ότι η ΕΑΡ αποκαλεί τον νέο Προϋπολογισμό «προϋπολογισμό ανεργίας».

Άλλωστε, εφόσον ανατραπεί, τελικά, το κλίμα στον επιχειρηματικό κόσμο, πολλές επιχειρήσεις θα περιορίσουν τις εργασίες τους ή θα κλείσουν, όπως το 1982.

Τι προβλέπεται για τη στέγαση;

Θα διατεθεί ποσό της τάξης των 10 δις. Όπως είπε ο κ. Τσοδόλας, η ανώτατη ετήσια επιδότηση ενοικίου θα φτάσει τις 150.000.

Ποιοι εργαζόμενοι δικαιούνται να πάρουν αυτή την επιδότηση;

Όσοι εργαζόμενοι και συνταξιούχοι έχουν ετήσιο εισόδημα 1,5 εκατ. δραχμές.

Με το τεκμήριο της ιδιοκατοίκησης, τι προβλέπεται;

Όπως είπε ο υπουργός Οικονομικών, βελτιώνεται υπέρ των ιδιοκατοικούντων. Το τεκμήριο της ιδιοκατοίκησης υπολογίζεται με βάση το 3,5 της αξίας του διαμερίσματος.

Υπάρχουν απαλλαγές;

Απαλλάσσεται ποσό 210.000 δρχ. για κάθε ζευγάρι και 45.000 δρχ. για κάθε παιδί.

ΣΤΟΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΚΙ ΑΥΤΑ...

- Σε 309 εκατομμύρια ανέρχεται ο προϋπολογισμός της Προεδρίας της Δημοκρατίας.
- 189 εκατομμύρια χρειάζεται για να λειτουργήσει το γραφείο του Πρωθυπουργού.
- Η χορηγία του Προέδρου της Δημοκρατίας για το '88 θα είναι 11.328.000 δρχ., έναντι 10.988.000 του '87.
- 53 εκατομμύρια δραχμές θα απαιτηθούν για τις υπερωρίες των υπαλλήλων του γραφείου του πρωθυπουργού.
- 1 δις κοστίζει κάθε μέρα στον Έλληνα φορολογούμενο το υπουργείο Εθνικής Άμυνας.
- Σε 6,5 εκατομμύρια ανέρχεται το κονδύλι των δεξιώσεων του Προέδρου της Δημοκρατίας, ενώ του πρωθυπουργού σε 800.000 δραχμές.
- 5 εκατομμύρια θέλει για κοινόχρηστα και θέρμανση η Προεδρία της Δημοκρατίας.
- 35 εκατομμύρια θα στοιχίσουν στον Έλληνα φορολογούμενο τα μετάλλια και παράσημα που θα δώσει σε ξένους και Έλληνες επίσημους το υπουργείο Εξωτερικών.

Για ολόκληρο το '88, με βάση τον Προϋπολογισμό, κάθε σχολείο Μέσης Εκπαίδευσης θα πάρει, κατά μέσο όρο, 479 χιλιάδες δραχμές, ενώ κάθε Δημοτικό Σχολείο μόλις 258 χιλιάδες.

Πόσα θα εισπραχθούν από τον ΦΠΑ;

Γύρω στα 700 δις. Δηλαδή 300 δις περισσότερα από πέρσι.

Πώς θα εισπράξει 300 δις περισσότερα, αφού θα έχουμε μείωση των συντελεστών;

Το υπουργείο Οικονομικών πιστεύει ότι η μείωση των συντελεστών θα αυξήσει τις πωλήσεις. Άρα τα έσοδα από τους φόρους θα είναι αυξημένα. Ωστόσο, εδώ εγκυμονούνται πολλοί κίνδυνοι, γιατί η μεγάλη ζήτηση θα τροφοδοτήσει τον πληθωρισμό.

Τι θα πάρουν οι αγρότες;

Το γεωργικό εισόδημα θα συνεχίσει να στηρίζεται στις εισπράξεις από την ΕΟΚ. Το '88 τα καθαρά έσοδα από τις κοινοτικές πηγές θα είναι 311 δις, δηλαδή αυξημένα κατά 25,8%.

Θα αυξηθούν οι αγροτικές συντάξεις από 1.188;

Πράγματι, οι αγροτικές συντάξεις αυξάνονται από την αρχή του χρόνου κατά 1.500 δραχμές. Αυτό σημαίνει μια πρόσθετη δαπάνη για το κράτος, της τάξης των 10,2 δις.

Οι μισθωτοί και συνταξιούχοι τι θα πάρουν;

Την 1.1.88 θα τους καταβληθεί η ΑΤΑ του Α' τετραμήνου, ύψους 4% και ένα διορθωτικό ποσό από το '87, ύψους 4,5%. Συνολικά, δηλαδή, ένα ποσό 8,5 του μισθού τους.

Με ποιο τρόπο θα καταβληθούν;

Για μισθούς μέχρι 60.000, θα καταβληθεί ολόκληρη η ΑΤΑ και το διορθωτικό ποσό. Για μισθούς από 60-75 χιλιάδες, το μισό διορθωτικό ποσό και η μισή ΑΤΑ, για δε τους μισθούς από 75-100 χιλιάδες το 1/4. Για μισθούς άνω των 100 χιλιάδων, ΑΤΑ δεν καταβάλλεται.

Από πού θα καλυφθεί η πρόσθετη αυτή δαπάνη;

Σύμφωνα με δήλωση του υπουργού Οικονομικών, θα καλυφθεί από το τακτικό αποθεματικό. Το ποσό ανέρχεται στα 17 δις.

Ποια είναι τα νέα τεκμήρια;

Της οικιακής βοήθου, του ενοικίου και του οδηγού αυτοκινήτου.

Γιατί έχουν εφευρεθεί τα τεκμήρια;

Για να συλληφθεί μεγαλύτερη φορολογητέα ύλη. Άποψη των πολιτικών παρατηρητών είναι ότι θεσπίστηκαν για να χρηματοδοτήσουν τις υπέρογκες κρατικές δαπάνες.

Με ποιο τρόπο θα εντοπιστούν οι φοροδιαφυγές;

Κατ' εντολήν του υπουργού Οικονομικών, οι υπηρεσίες θα διενεργούν αιφνιδιαστικούς ελέγχους. Ο «συλληφθείς», εκτός του φόρου που θα καταβάλει, θα πληρώνει επιπλέον και τα πρόστιμα ή τις προσαυξήσεις. Ήδη έχει εξαγγείλει ορισμένα μέτρα, όπως τις θεωρημένες αποδείξεις και τις ταμειακές μηχανές. Επίσης, ο κ. Τσοδόλας υπολογίζει πολύ στις θεωρημένες αποδείξεις που θα ζητούν οι καταναλωτές.

Οι καταναλωτές θα εκκρίνουν τις αποδείξεις και τη φορολογία τους;

Ακριδώς. Η απόδειξη αποτελεί, πλέον, τεκμήριο για φοροαπαλλαγή. Έτσι, οι έμποροι δεν θα μπορούν να κρύψουν τα έσοδά τους. Κατ' αυτό τον τρόπο, και τα φορολογικά έσοδα, κατά τον κ. Τσοδόλα, αυξάνονται, αλλά και... κάνει «χάρη» στους καταναλωτές να τους δικαιολογεί επιπλέον αφορολόγητο ποσό 200.000 δραχμών.

Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ, ΠΕΔΙΟ ΕΣΩΚΟΜΜΑΤΙΚΗΣ ΔΙΑΜΑΧΗΣ

Ο ΕΑΤΡΟ του παραλόγου θυμίζει τελευταία το ΠΑΣΟΚ, που κάνει φιλότιμες προσπάθειες για να οδηγηθεί όσο το δυνατό γρηγορότερο στην κατάρρευση.

Η κυβέρνηση, που αποτελεί, ουσιαστικά, το «πρόσωπο» του σοσιαλιστικού κόμματος προς τα έξω, έχει γίνει πεδίο για το ξεκαθάρισμα των εσωκομματικών διαφορών, και του αγώνα για την επικράτηση των διαφόρων τάσεων που, από χρόνια τώρα, «φιλοξενούνται» κάτω από τον πράσινο ήλιο του ΠΑΣΟΚ.

Η κομματικοποίηση των πάντων είναι ο κύριος στόχος της κυβερνητικής πολιτικής, που όσο πλησιάζουν οι εκλογές τόσο θα εντείνεται και αυτή η προσπάθεια από την πλευρά του ΠΑΣΟΚ. Όμως το κυβερνών κόμμα έχει πληγεί σε κυρίους τομείς όπως είναι:

Πρώτον: η αξιοπιστία του, με χαρακτηριστικό παράδειγμα τον χρόνο των εκλογών. Έτσι, εμφανίζεται ο πρωθυπουργός της χώρας να αναγκάζεται κάθε τόσο να επαναλαμβάνει ότι εκλογές θα γίνουν τον Ιούνιο του '89, για να αρχίσει πάλι μετά από λίγες μέρες μια νέα φιλολογία για αφηνιαστικές εκλογές.

Δεύτερον: η κυβερνητική πολιτική σε διάφορους τομείς, πολλές φορές, υπονομεύεται μέσα από το ίδιο το ΠΑΣΟΚ, για καθαρά εσωκομματικούς σκοπούς και διαφορές, δίνοντας την εντύπωση διάλυσης της κυβέρνησης.

Η Παιδεία και η Οικονομία γνώρισαν πρόσφατα αυτή την «υπονόμευση», πυροδοτώντας έτσι έναν νέο τρόπο πολιτικής αντιπαράθεσης, που, ουσιαστικά, πλήττει καίρια τη χώρα και τους νευραλγικούς τομείς λειτουργίας, υπονομεύοντας, με τον τρόπο αυτό, την ομαλή λειτουργία του κράτους.

ΤΙ ΚΑΝΕΙ Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ;

Το ερώτημα που τίθεται αυτή τη στιγμή είναι:

Ο πρωθυπουργός κ. Ανδρέας Παπανδρέου τι κάνει μπροστά σ' αυτές τις εξελίξεις;

Η απάντηση είναι ότι βρίσκεται στο επίκεντρο των πυρών, δεχόμενος τόσο την

Η ανατροπή της εισοδηματικής πολιτικής και η παραίτηση του κ. Σημίτη δεν είναι παρά «η κορυφή του παγόβουνου». Οι συγκρούσεις συνεχίζονται αμείωτες στο κυβερνών κόμμα.

επίθεση από τα κόμματα της αντιπολίτευσης όσο και την «επίθεση» συμβουλών και προτάσεων από στελέχη της κυβέρνησης. Συμβουλές και προτάσεις, που είναι τόσο αλληλοσυγκρουόμενες μεταξύ τους, ώστε να τίθεται, αυτή τη στιγμή, θέμα κακής και εσφαλμένης ενημέρωσης του πρωθυπουργού.

Παράλληλα, είναι εμφανής η προσπάθεια στελεχών του Κινήματος να υπαγορεύσουν στον κ. Παπανδρέου τις κινήσεις και τις αποφάσεις του.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα η εκπαράθυρωση του κ. Σημίτη, αλλά και η προσπάθεια να δημιουργηθεί κλίμα σε βάρος και του υπουργού Παιδείας κ. Αντώνη Τρίτη, με πληροφορίες που ήθελαν τον πρωθυπουργό να προτείνει στον πρώην υπουργό Εθνικής Οικονομίας να αναλάβει τη θέση του Κεφαλλονίτη υπουργού Παιδείας.

Το σίγουρο, πάντως, στην υπόθεση του κ. Σημίτη, είναι ότι ο πρωθυπουργός ήταν δυσανεκτικός από τον αντίκτυπο που είχε η αναγγελία της εισοδηματικής πολιτικής, ενώ, σύμφωνα με ορισμένες πληροφορίες, σε καμία περίπτωση δεν επιθυμούσε να επιφέρει τέτοιες αλλαγές, ώστε να εξαναγκαστεί ο κ. Σημίτης σε παραίτηση.

Καλά πληροφορημένοι κύκλοι αναφέρουν ότι ο πρωθυπουργός εκνευρίστηκε παρά πολύ με την αντιμετώπιση που είχε η οικονομική εξαγγελία της κυβέρνησης, από τις λεγόμενες φιλοκυβερνητικές εφημερίδες και, ειδικότερα, από την ειρωνική διάθεση του τίτλου «Ζήσε Μάη μου».

Ο ΠΑΝΙΚΟΣ

Η αμηχανία και η ταραχή που, στην αρχή, επικράτησε στο πρωθυπουργικό πε-

ριβάλλον, εξελίχθηκε γρήγορα σε πανικό, μετά την παρέμβαση κομματικών και κυβερνητικών στελεχών, που εισηγήθηκαν στον κ. Παπανδρέου να «εκπαρθερωθεί» αμέσως τον κ. Σημίτη, υποσχόμενοι ότι αυτοί είναι άξιοι να οδηγήσουν με πιο σίγουρα δήματα το ΠΑΣΟΚ, ξανά, σε μια νέα εκλογική νίκη.

Έφτασαν, μάλιστα, στο σημείο να κατηγορήσουν τον κ. Σημίτη ότι υπονόμευσε την «εθνικά υπερήφανη» αντίδραση της κυβέρνησης και, προσωπικά, του πρωθυπουργού, απέναντι στην Τουρκία στην κρίση του περασμένου Μαΐου.

Έτσι, έντεχνα είχε δημιουργηθεί ένα τέτοιο κλίμα γύρω από τον πρωθυπουργό, που, ουσιαστικά, καθιστούσε από κει και πέρα σαν την πιο εύκολη και φυσιολογική εξέλιξη, την «εκτέλεση» του κ. Σημίτη. Ήταν πλέον θέμα χρόνου και μεθόδευσης η απομάκρυνσή του, δεδομένου ότι ο πρώην υπουργός Εθνικής Οικονομίας είχε καταστήσει σαφές ότι δεν προτίθεται να παραμείνει στη θέση του αν αλλάξει έστω και λέξη από την πολιτική που είχε χαράξει.

Μάλιστα, έγινε προσπάθεια να φανεί υπόλογος στη κοινή γνώμη ο κ. Σημίτης, για την ανάκληση της κυβερνητικής απόφασης να μειώσει την τιμή των ιδιωτικών αυτοκινήτων. Και, βεβαίως, ο κ. Σημίτης είχε αντιρρήσεις, αλλά, ουσιαστικά, δεν έφερε αξεπέραστη άρνηση στο μέτρο.

Μετά την επιτυχία της μεθόδου κατά του κ. Σημίτη, φαίνεται ότι έρχεται και η σειρά άλλων οικονομικών κυβερνητικών στελεχών:

Χαρακτηριστικό είναι σχόλιο της εφημερίδας «Εθνός» την Παρασκευή, 27 Νοεμβρίου.

Κάτω από τον τίτλο «Και άλλος υπό κατηγορία», έγραφε η εφημερίδα τα εξής: «Μετά την πτώση Σημίτη, που εγκλείεται ως υπονομευτής του κύρους του πρωθυπουργού, και ένας στενός συνεργάτης του, ο υφυπουργός Εθνικής Οικονομίας κ. Γιάννος Παπαντωνίου, που έρχεται εσπευσμένα από το Μαρόκο, είναι υπό κατηγορία από τους κομματικούς λαϊκιστές, κατά την προσφιλή έκφραση του περιβάλλοντος του παραιτηθέντος υπουργού. Του αποδίδουν ότι, παραμονές

Ο τελευταίος ανασχηματισμός δεν έλυσε τις κυβερνητικές δυσλειτουργίες. Σ' αυτές, σήμερα, έρχονται να προστεθούν οι εσωκομματικές συγκρούσεις εντός του κυβερνητικού πεδίου.

των δημοτικών εκλογών, αύξησε τις τιμές στις δημόσιες υπηρεσίες με συνέπεια να ηττηθούν οι υποψήφιοι του ΠΑΣΟΚ».

Στο ίδιο φύλλο του «Εθνός», τα πυρά αγγίζουν και τον υπουργό Οικονομικών κ. Τσοδόλα, για τον οποίο το σχόλιο ανέφερε:

«Η μη τι άλλο παρά κρανγαλέο δείγμα ευτελούς κολακείας αποτελεί η φράση που εκτόξευσε προχθές ο Δημ. Τσοδόλας: «Υπεράνω όλων ο πρωθυπουργός»!!! Ο Δημ. Τσοδόλας, αν ζούσε στην εποχή των Βουρβάνων ή των Αψβούργων ή των Ρομανόφ, θα ήταν, με τα φόντα που διαθέτει, ένας από τους πλέον έμπιστους αρχιγραμματείς και εκκολαπτόμενος αρχικαγκελάριος —τελετάρχης. Είλικρινά θα πρέπει να προβληματίσει τον πρωθυπουργό κ. Α. Παπανδρέου το ότι χτες ο κ. Τσοδόλας τον απέδωσε δοναπαρτικού τύπου εξουσία».

Είναι προφανές ότι από την κυβέρνηση δεν λείπει ούτε το χιούμορ ούτε και η φαντασία, αλλά ούτε και η διάθεση να προχωρήσουν την εσωκομματική σύγκρουση μέχρι τελικής πτώσης.

ΣΤΟΧΟΣ ΚΑΙ Ο ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ

Πληροφορίες μας αναφέρουν ότι επόμενος στόχος θα είναι ο σημερινός υπουργός Εργασίας κ. Γιώργος Γεννηματάς, ο οποίος χρεώθηκε από τους κομματικούς του «φίλους» ότι επιχειρεί να εμφανιστεί αυτόνομο στην πολιτική σκηνή, θέτοντας τις βάσεις για το πολιτικό του μέλλον. Οι λεγόμενοι κομματικοί λαϊκιστές, χρεώνουν στον κ. Γεννηματά, μέσα στο πλαίσιο αυτής της προσπάθειάς του, τη δημοσίευ-

ση στην εφημερίδα «Τα Νέα» της ομιλίας που έκανε πρόσφατα σε στελέχη του ΠΑΣΟΚ.

Εδώ επισημαίνουμε ότι ο κ. Γεννηματάς ήταν υπέρ μιας πιο ελαστικής εισοδηματικής πολιτικής, αλλά ήταν σαφώς αντίθετος στην απομάκρυνση Σημίτη. Δημοσιεύματα, όμως, εμφάνιζαν τον κ. Γεννηματά να εισηγάται στον πρωθυπουργό την «εκτέλεση» Σημίτη, χωρίς αυτό να ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα, όπως αναφέρουν κύκλοι του ΠΑΣΟΚ.

Σε δεύτερης σημασίας σύγκρουση έχει εξελιχθεί η διαφωνία του υπουργού Χωροταξίας κ. Ευαγγέλου Κουλουμπή, τόσο με τον κ. Τσοδόλα, για το ύψος της χρηματοδότησης του υπουργείου του, όσο και με τον υπουργό Συγκοινωνιών κ. Κώστα Μπαντουβά, για τα μέτρα που θα πρέπει να ληφθούν για την αντιμετώπιση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης της Αθήνας.

Ο ΧΡΟΝΟΣ ΤΩΝ ΕΚΛΟΓΩΝ

Οι εξελίξεις αυτές σίγουρα δεν πρέπει να ευνοούν, κάτω από μια λογική εκτίμηση, την πραγματοποίηση των πρόωγων εκλογών.

Κι όμως το ΠΑΣΟΚ ήταν έτοιμο να προχωρήσει στη διεξαγωγή αιφνιδιαστικών πρόωγων εκλογών μέσα στους πρώτους μήνες του '88, αλλά οι φοιτητικές κινητοποιήσεις και οι συμπλοκές με τα ΜΑΤ, ματαίωσαν τα σχέδια αυτά.

Αυτή την εξέγηση έδιναν κύκλοι του ΠΑΣΟΚ στην έντονη προεκλογική εξαγγελία μέτρων από διάφορους υπουργούς, που έφτασαν στο σημείο, όντως λυπηρό, να υποσχεθούν ακόμη και φτηνά αυτοκίνητα.

Οι ίδιοι κύκλοι επισήμαναν ότι είναι τουλάχιστον αφελές να γίνει πιστευτό ότι ο κ. Πέτσος, όταν έδινε πληροφορίες για φτηνά αυτοκίνητα, ενεργούσε από μόνος του.

Άλλωστε, και το ότι, μετά από τον σάλο που δημιουργήθηκε με την υπαναχώρηση της κυβέρνησης στο θέμα της τιμής των Ι.Χ., ο κ. Πέτσος συνεχίζει να διατηρεί την υπουργική του θέση, μπορεί να ερμηνευτεί ότι είχε κάλυψη στις εξαγγελίες του.

Ταυτόχρονα, εκτιμήσεις από τον κομματικό μηχανισμό του ΠΑΣΟΚ, αναφέρουν ότι η σφοδρότατη καταγγελία του ΚΚΕ από το Εκτελεστικό Γραφείο του Κινήματος για τα επεισόδια φοιτητών με τα ΜΑΤ, οφείλεται στο ότι οι άνθρωποι του ΚΚΕ, προφανώς χωρίς να το γνωρίζουν, υπονόμευσαν και ματαίωσαν τα εκλογικά σχέδια της κυβέρνησης.

Αυτή τη στιγμή, το κυβερνών κόμμα θα εντείνει, σύμφωνα με τις ίδιες εκτιμήσεις, τις προσπάθειές του για να απομονώσει από τους ψηφοφόρους της Αριστεράς, την ηγεσία του ΚΚΕ, καταγγέλοντάς την σε κάθε ευκαιρία που θα δρίσκει, ενώ δεν θα χάνει ευκαιρία να κατελύνει κάθε εκδήλωση αριστεριστικού χαρακτήρα.

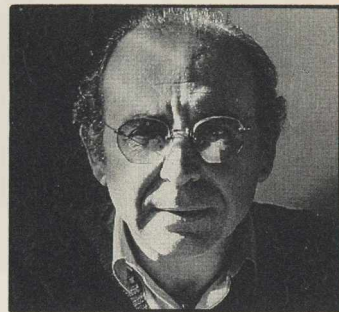
Είναι μια νέα τακτική του ΠΑΣΟΚ έναντι του ΚΚΕ, που, όπως εκτιμάται, έχει περισσότερες πιθανότητες να αποδώσει εκλογικά οφέλη στο κυβερνών κόμμα.

Η παραπάνω τακτική έχει διχάσει, ως έναν βαθμό, και τις τάσεις που υπάρχουν στο ΠΑΣΟΚ, μεταξύ των καθαρά κομματικών (με τον ιδιόρρυθμο αριστεριστικό προσανατολισμό τους) και των λεγόμενων κεντρικών και μετριοπαθών. Οι μεν πρώτοι είναι υπέρ της σύγκλισης ΠΑΣΟΚ-ΚΚΕ, ενώ οι δεύτεροι είναι υπέρ της πλήρους διαφοροποίησης.

Μάλιστα, ο αντιπρόεδρος της κυβέρνησης, που χρεώνεται στη δεύτερη τάση, παραδέχτηκε και δημοσίως ότι είναι υπέρ της υπογραφής της συμφωνίας για την παραμονή των αμερικανικών βάσεων στη χώρα μας, με παράλληλη προβολή των οικονομικών ωφελημάτων που θα υπάρξουν για τη χώρα μας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ: Κανείς δεν πρέπει να είναι σίγουρος για τίποτα και για κανέναν μέσα στο ΠΑΣΟΚ και την πολιτική του. Αυτό είναι το χειρότερο που μπορεί να πάθει μια κυβέρνηση, αφού ό,τι και να πει, ό,τι και να προτείνει, δεν γίνεται πιστευτό, με αποτέλεσμα να αποτελεί «μπούμεραγκ» για την ίδια τη μακροζωία της.

ΑΛΛΑΖΕΙ Ή ΟΧΙ

Δεν άλλαξε
η πολιτικήΤου ΓΡΗΓΟΡΗ ΓΙΑΝΝΑΡΟΥ
Διευθυντή της ΑΥΓΗΣ

ΤΗΝ τακτική τεχνασμάτων του κ. Παπανδρέου, τίποτε δεν θα μπορούσε να την ενθαρρύνει περισσότερο από τον θόρυβο, για αλλαγή οικονομικής πολιτικής, που ξεσηκώθηκε μετά την απομάκρυνση του κ. Σημίτη από το υπουργείο Εθνικής Οικονομίας. Ο κ. Παπανδρέου όντως έχει μια μοναδική δεξιότητα: να εξασφαλίζει πλειοψηφίες για την άσκηση πολιτικής, που όχι μόνο δεν ανταποκρίνεται, αλλά πολλές φορές, είναι αντίθετη στις προσδοκίες εκείνων που τον ψηφίζουν. Μιλάει αριστερά και εφαρμόζει τις μοντέρνες νεοσυντηρητικές προτάσεις, απομακρύνει τον κ. Καραμανλή από την προεδρία, τη στιγμή που έχει αποφασίσει να προωθήσει την προσέγγιση με τις δυνάμεις, που ο γηραιός ηγέτης του συντηρητισμού εξέφραζε στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Το επιχειρηματικό κλίμα, που όλοι συμφωνούσαν μέχρι προχθές, τουλάχιστον, ότι επιτεύχθηκε μετά το '85, και τα «ήρεμα νερά» αντανακλούν απλώς τη συνάντηση της ηγεσίας του ΠΑΣΟΚ με δυνάμεις και πολιτικές που προγραμματικά ήταν αντιμετώπιες.

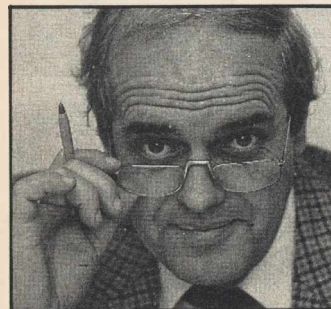
Ο κ. Παπανδρέου έχασε πολύ χρόνο, από τον Ιούλιο, σε συσκέψεις με τους αρμόδιους υπουργούς και το Ε.Γ. για την οικονομική πολιτική που θα εφαρμόζε η κυβέρνηση το 1988. Άκουγε με υπομονή και εκείνους που υποστήριζαν ότι κάτι έπρεπε να γίνει για να αντιστραφεί το πολιτικό κλίμα, και τους συμβούλους του κ. Σημίτη, που επέμεναν ότι η πολιτική που εξαγγέλθηκε το 1985 έπρεπε να συνεχιστεί. Συμφώνησε με τους δεύτερους, αλλά κράτησε και τις ανησυχίες των πρώτων. Όταν οι τεχνοκράτες του υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, με μια σκοτσέζικη νοοτροπία κατέληγαν σε προτάσεις που έκαναν πιο περιοριστική την εισοδηματική πολιτική του '85, αποφάσισε να αντιδράσει. Το σκοτεινό παρασκήνιο, οι σκόπιμες διαρροές, το πολυδαίδαλο πλέγμα συμβούλων, που έχουν αντικαταστήσει τις διαφανείς δημοκρατικές διαδικασίες, επέτρεψαν στον κ. Παπανδρέου να εμφανίσει μια δευτερεύουσα διαφωνία σε ασημαντό θέμα, σαν δραματική σύγκρουση που οδηγεί σε αλλαγή πολιτικής. Ο κ. Παπανδρέου δεν απέρριψε τη συνέχιση της πολιτικής· απέρριψε τις προτάσεις που ήθελαν να αλλάζουν αυτή την πολιτική, που δεν έδιναν την ΑΤΑ όπως προέκυψε από τα σταθεροποιητικά μέτρα του '85. Οι σύμβουλοι του κ. Σημίτη επέμεναν ότι οι αυξήσεις που προέκυπταν από την εισοδηματική πολιτική δεν έπρεπε να καταβληθούν από την 1/2/88. Το διορθωτικό επίδομα και η ΑΤΑ στις

αρχές του τετραμήνου που εξήγγειλε την Τετάρτη ο πρωθυπουργός στη Βουλή, είναι ακριβώς η αύξηση που προκύπτει από το σταθεροποιητικό πρόγραμμα που εφαρμόζεται τα δύο τελευταία χρόνια.

Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ, την περασμένη εβδομάδα, εξήγγειλε την εισοδηματική πολιτική για το '88 και κατέθεσε στη Βουλή τον προϋπολογισμό. Ούτε η εισοδηματική πολιτική ούτε ο προϋπολογισμός συνιστούν αλλαγή πολιτικής· είναι η συνέχιση της ίδιας πολιτικής. Η εισοδηματική πολιτική δεν προβλέπει νέες αυξήσεις ούτε διαφορετικούς τρόπους υπολογισμού της ΑΤΑ. Απλώς επικυρώνεται ότι το '88 θα δοθούν εκείνες οι αυξήσεις που προκύπτουν από την πολιτική του '85 ότι δεν θα υπάρξουν νέες περικοπές των εισοδημάτων. Τα ελλείμματα του προϋπολογισμού είναι όντως μεγάλα. Επισήμως, προβλέπεται ότι θα φτάσουν το 1 τρισεκατ. δραχμές. Στην πραγματικότητα θα φτάσουν το 1 τρισεκατ. 200 δισεκατ. δραχμές. Η αύξηση των ελλειμμάτων δεν προκύπτει από την αύξηση των δαπανών. Οι δαπάνες σε κρίσιμους τομείς, όπως είναι η Υγεία και η Παιδεία, δεν προβλέπουν ουσιαστική δελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών· σκοπεύουν περισσότερο να διατηρήσουν τα σημερινά επίπεδα. Οι δαπάνες για το περιβάλλον και τα δημόσια έργα, για τη δελτίωση της ποιότητας ζωής, μειώνονται. Οι προβλέψεις δαπανών για δημόσιες επενδύσεις είναι λιγότερες από τις περσινές. Ο προϋπολογισμός του '88 είναι περιοριστικός, αντιαναπτυξιακός προκύπτει από την πολιτική που εξαγγέλθηκε το '85.

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ πολιτική μπορεί να μην άλλαξε, άλλαξε το ψυχολογικό κλίμα, απεμακρύνθη ο κ. Σημίτης, οι δηλώσεις του πρωθυπουργού θα τροφοδοτήσουν παντός είδους διεκδικήσεις είναι ο αντίλογος. Οι εντυπώσεις αλλάζουν, το σταθερό στοιχείο και για το ψυχολογικό κλίμα είναι η πολιτική. Το κλίμα στην οικονομία το επηρέαζαν αρνητικά δύο παράγοντες: ο πληθωρισμός και τα υψηλά δημόσια ελλείμματα. Αυτά είναι τα αποτελέσματα της πολιτικής που ακολουθήθηκε μέχρι σήμερα, δεν οφείλονται στην αλλαγή της.

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Του ΣΤΑΜΟΥ ΖΟΥΛΑ
Διευθυντή της ΒΡΑΔΥΝΗΣΕγκαταλείφθηκε
η σταθεροποίηση

Η ΣΤΡΟΦΗ που σημειώθηκε στην οικονομική πολιτική της κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ την περασμένη εβδομάδα δεν εκφράζεται δεδαίως, από τις «πενιχρές» παραχωρήσεις στο θέμα της ΑΤΑ ούτε από την έκτακτη εισφορά των επιχειρήσεων, την οποία μπορεί άνετα να ματαιώσει ο κ. Παπανδρέου ως εξισοροποιητική χειρονομία καλής θέλησως προς τον επιχειρηματικό κόσμο. Ο ετεροχρονισμός της ΑΤΑ του πρώτου 4μήνου θα εξοικονομούσε στον προϋπολογισμό περίπου 14 δισ. δρχ., ενώ η έκτακτη εισφορά υπολογίζεται να αποδώσει 20 δισ. Και τα δύο μεγέθη μόλις φθάνουν το 1% του προϋπολογισμού των 3.412 δισ. και θα ήταν κωμικό να στηριχθεί στο στοιχείο αυτό η άποψη περί αλλαγής πολιτικής.

Τότε γιατί η παρέμβαση Παπανδρέου και η παραίτηση Σημίτη μετέβαλαν δραματικά το οικονομικό κλίμα, όπως κατέδειξαν οι αντιδράσεις των παραγωγικών τάξεων και ο κλονισμός που σημειώνεται στο Χρηματιστήριο;

Κατ' αρχήν η αλλαγή οικονομικής πολιτικής εκφράσθηκε με τον προϋπολογισμό και τα τεράστια ελλείμματά του (1,5 τρισ.) που θα πυροδοτήσουν τον πληθωρισμό και θα επιτείνουν την κρίση στο ισοζύγιο. Ο κ. Σημίτης διατύπωσε αμέσως την άποψη ότι με τον «προϋπολογισμό Τσοκόλα» εγκαταλείπεται η σταθεροποίηση και επιστρέφουμε στη λαϊκίστικη πολιτική. Ο ετεροχρονισμός της ΑΤΑ ήταν, λοιπόν, η αφορμή και όχι η αιτία της συγκρούσεως.

Υπενθυμίζεται ακόμα ότι ο κ. Σημίτης είχε διαφωνήσει δημοσίως προ 20ημέρου, μιλώντας σε διεθνές συνέδριο, με την προώθηση των «μεγάλων έργων» (Μετρό, Ρίο-Αντίριο, κ.λπ.). αμφισβητώντας την απόδοση των δημοσίων επενδύσεων σε έργα υποδομής κατά την περίοδο αυτή. Γιατί η θέση του αυτή προκάλεσε πολλές αντιδράσεις μέσα στο ΠΑΣΟΚ από στελέχη που έχουν πολλούς λόγους —όχι μόνον κομματικούς— να υποστηρίζουν ένθερμα τη διόγκωση των δημοσίων επενδύσεων και την προώθηση των συγκεκριμένων «μεγάλων έργων».

ΕΝΑ δεύτερο στοιχείο που «πιστοποιεί» την αλλαγή πολιτικής είναι η μετάθεση του κέντρου λήψεως αποφάσεων από το υπουργείο Εθνικής Οικονομίας στον κομματικό μηχανισμό. Ο κ. Σημίτης, συνεπικουρούμενος από τον κ. Χαλικιά, ήταν ο τελευταίος υποστηρικτής της πολιτικής σταθεροποίησης. Κατόρθωσε να επιβάλει επί δύο χρόνια την πολιτική του, παρά την

πολεμική και την υπονόμηση που αντιμετώπισε εκ των έδρων, μόνον χάρι στην κάλυψη που του παρείχε ο κ. Παπανδρέου. Από τη στιγμή που ο πρωθυπουργός υπέκυψε πρώτος στην εσωκομματική πίεση για αλλαγή πορείας, ήταν προδιαγεγραμμένη η τύχη και του κ. Σημίτη, αλλά και —κυρίως— της πολιτικής του.

Μία τρίτη διαπίστωση που επιτείνει την απογοήτευση και την ανησυχία του επιχειρηματικού κόσμου είναι ότι η κυβέρνηση του κ. Παπανδρέου εμφανίζεται τώρα περισσότερο από κάθε άλλη φορά ευάλωτη στις πιέσεις του ΚΚΕ. Εύλογα παρατηρείται ότι η πρωθυπουργική κάλυψη της πολιτικής σταθεροποίησης άνθεξε επί δύο χρόνια, στις εσωκομματικές αντιδράσεις και εκάμφη τη στιγμή που το ΚΚΕ αποφάσισε να αντιταχθεί δυναμικά —με απεργιακές κινητοποιήσεις— στην «οικονομική πολιτική Σημίτη».

Έτσι η «παρέμβαση Παπανδρέου» στο δεύτερο θέμα του ετεροχρονισμού της ΑΤΑ προσλαμβάνει ιδιαίτερη πολιτική σημασία διότι: Ο κ. Παπανδρέου, υποκύπτοντας σε υπέρτερη πίεση, εξαναγκάσθηκε να επωμισθεί προσωπικά το πολιτικό κόστος μιας κραυγαλέας —αν όχι εξευτελιστικής— υπαναχώρησης σε μια βασική επιλογή, την οποία ο ίδιος αποφάσισε και εστήριξε επί δύο χρόνια.

ΕΙΝΑΙ φυσικό η «κίνηση» αυτή του κ. Παπανδρέου να συνδυάζεται και να συνεκτιμάται με τον εν γένει «προβληματισμό» του, όσον αφορά την πολιτική πορεία του ΠΑΣΟΚ στο εναπομένον 18μηνο της κυβερνητικής του θητείας κυρίως δε επισημαίνεται η αυξανόμενη εξάρτησή του από την αναπόφευκτη «μετωπική λύση» στο δίλημμα της επερχόμενης εκλογικής αναμετρήσεως. Όσο και αν η μετωπική αυτή σύμπραξη ενθαρρύνεται και υπαγορεύεται από τη «γενικής λήψεως» παραίτηση Γκορμπασώφ για συνεργασία κομμουνιστών - σοσιαλιστών, δεν παύει να προσδιορίζεται και από τις ελληνικές πολιτικές ιδιορρυθμίες. Οι ιδιορρυθμίες αυτές επιτρέπουν στο ΚΚΕ να επιβάλλει —και όχι να αποδέχεται— όρους συνεργασίας, στους τομείς της εξωτερικής και εσωτερικής (οικονομικής κυρίως) πολιτικής. Με τον τρόπο αυτόν το ΚΚΕ ελπίζει να υπαγορεύει στο μέλλον την πολιτική του ΠΑΣΟΚ, χωρίς να συνεπωμίζεται τη φθορά της εξουσίας.

ΤΟ Ι.Χ. ΠΛΗΤΤΕΙ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Για μια ακόμα φορά η κυβερνητική αξιοπιστία συγκρούεται με το κοινό αίσθημα, και ανασύρεται με πολλαπλά κατάγματα. Τελικά, ο Έλληνας καταναλωτής όχι μόνο δεν θα αγοράσει φθηνό αυτοκίνητο, αλλά και θα το πληρώσει ακριβότερο. Το δεύτερο αυτό σοκ, που έρχεται σε διάστημα μικρότερο των σαράντα ημερών, θα στοιχίσει στον Έλληνα καταναλωτή 3 δις σε δραχμές και θα καθλώσει στα τελωνεία και τις αποθήκες των αντιπροσωπειών περισσότερα από 25 χιλιάδες αυτοκίνητα...

Η ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΕΝΗ από την κυβέρνηση μείωση της φορολογίας των αυτοκινήτων, σκόνηταψε κατά πρώτο λόγο στη σφοδρή αντίδραση του αντιπροέδρου της κυβέρνησης κ. Α. Κουτσόγιωργα, και κατά δεύτερο λόγο στο «δίδυμο» Σημίτη-Τσοδόλα, λίγες μόνο ημέρες πριν την παραίτηση του υπουργού Εθνικής Οικονομίας. Σύμφωνα με πληροφορίες, ο κ. Κουτσόγιωργας, πριν συνέλθει το συμβούλιο των οικονομι-

Τον Κώστα Μητρόπουλου (ΤΑ ΝΕΑ)

κών υπουργών, του οποίου προεδρεύει, επισκέφθηκε το Καστρί. Στη σύντομη ομιλία που είχε με τον πρωθυπουργό, τόνισε ότι «δεν μπορεί να αυτονομείται ένας υπουργός από την υπόλοιπη κυβέρνηση», και παρατήρησε ότι «παρόμοιου είδους αυτονομίες είχαν παρατηρηθεί και επί υφυπουργίας του κ. Πέτσου στο υπουργείο Εθνικής Αμύνης».

Είναι βέβαιο ότι ο κ. Κουτσόγιωργας, αν και κεντρώς, εξέφραζε την ομάδα των

σκληρών υπουργών, που δεν βλέπουν με καλό μάτι την αυτονομία των αμειγώς κεντρών πολιτικών της κυβέρνησης. Ο κ. Κουτσόγιωργας επεσήμανε επίσης στον πρωθυπουργό ότι τα εκλογικά οφέλη θα είναι πολύ περισσότερα για την κυβέρνηση αν η μείωση των φόρων γίνει το '89, έτος εκλογών, παρά αν πραγματοποιηθεί τώρα, με την ισχύη μείωση του 10%.

Ο κ. αντιπρόεδρος, ανεβαίνοντας στο Καστρί, δεν είχε μόνο την υποστήριξη των θεωρουμένων «σκληρών». Φρόντισε να έχει την κάλυψη και των Οικονομικών υπουργών κ. Σημίτη και Τσοδόλα. Ο κ. Σημίτης, ο οποίος επισκέφθηκε τον πρωθυπουργό αμέσως μετά τον κ. Κουτσόγιωργα, με τη νηφαλιότητα και πειθό που διαθέτει, «έπεισε» τον πρωθυπουργό ότι «η οικονομία, αυτή την ώρα, δεν αντέχει τη συναλλαγματική αιμορραγία που θα προκαλέσει αυτή η απόφαση». Ο κ. Σημίτης περιέγραψε στον πρωθυπουργό την όλη κατάσταση που επικρατεί στην αγορά, και χρησιμοποίησε το επιχείρημα του υπουργού Οικονομικών κ. Τσοδόλα ότι τα περιθώρια του προϋπολογισμού δεν επέτρεπαν, τουλάχιστον για το '88, φορολογικές ελαφρύνσεις για το αυτοκίνητο. Πρόσθεσε, επίσης, ότι αν υιοθετηθεί η πολιτική συγκράτησης για το '88, τότε τα συναλλαγματικά οφέλη θα ξεπεράσουν τα 130 εκατομμύρια δολάρια.

Το ίδιο βράδυ, στη συζήτηση των Οικονομικών υπουργών, ο κ. Κουτσόγιωργας

κατακεραύνωσε τον κ. Πέτσο, τονίζοντας ότι πήρε ανεύθυνες πρωτοβουλίες, ενώ ο κ. Σημίτης είπε: «Πώς είναι δυνατόν, κ. συνάδελφοι, να προχωρήσουμε σε μείωση της φορολογίας των αυτοκινήτων, δηλαδή να φέρουμε περισσότερα αυτοκίνητα στην Ελλάδα, τη στιγμή που η οικονομία δεν αντέχει το συναλλαγματικό άνοιγμα, αλλά παραμένουν και άλυτα τα προβλήματα της κυκλοφορίας των αυτοκινήτων, του νέφους και του ισοζυγίου;»

Με την εισήγηση Σημίτη συμφώνησαν, επίσης, ο σγκατίκος του κ. Πέτσου στην οδό Καραγιώργη Σερβίας υπουργός Οικονομικών κ. Δ. Τσοδόλας, ο οποίος παρατήρησε ότι «ο προϋπολογισμός δεν αντέχει και νέες ελαφρύνσεις μετά τις ήδη εξαγγελθείσες». Με τον κ. Τσοδόλα συμφώνησε και ο υπουργός Βιομηχανίας κ. Παπαναγιώτου.

Σε εξαιρετικά δυσάρεστη θέση βρέθηκε και ο υπουργός ΠΕΧΩΔΕ κ. Ε. Κουλουμπής, ο οποίος, προ μηνός, είχε δηλώσει ότι το υπουργείο του είναι έτοιμο για τις νέες ρυθμίσεις. Ωστόσο, δέχθηκε να συνταχθεί ανακοίνωση, η οποία να ανατρέπει την προηγούμενη πολιτική της κυβέρνησης...

Ο υφυπουργός Εμπορίου κ. Δασκαλάκης αναφέρθηκε στο πρόβλημα των ανταλλακτικών, που υπάρχει αυτή τη στιγμή στην αγορά, και εξέφρασε τον φόβο ότι, τελικά, ένα τεράστιο ποσοστό ανταλλακτικών δεν θα μπορέσει να απορροφηθεί.

Πολιτικοί παρατηρητές τονίζουν ότι η απόφαση για την αναβολή της μείωσης των φόρων πάρθηκε, ουσιαστικά, στο

Τον Γιάννη Ιωάννου (Η ΠΡΩΤΗ)

Καστρί, μετά τις αλληπάλληλες συναντήσεις του πρωθυπουργού με τους κ. Κουτσόγιωργα και Σημίτη.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΦΑΣΕΙΣ

Ωστόσο, τα ερωτήματα που προκύπτουν από το όλο θέμα είναι τεράστια.

Γιατί η κυβέρνηση αποφάσισε, μετά από σαράντα μέρες, να πάρει επίσημα θέση για το μέγα αυτό θέμα, αφήνοντας έκθετο τον αναπληρωτή υπουργό Οικονομικών κ. Γ. Πέτσο, και στα κρύα του λουτρού χιλιάδες υποψήφιους αγοραστές Ι.Χ.;

Πώς είναι δυνατό να «έκανε του κεφαλιού του» ο κ. Πέτσος, τη στιγμή που έχει συσταθεί ειδική Διευπουργική Ομάδα Εργασίας, από εκπροσώπους των υπουργείων Εθνικής Οικονομίας, Εμπορίου, ΠΕΧΩΔΕ, Μεταφορών-Επικοινωνιών, Εργασίας, Προεδρίας και Βιομηχανίας; Η Επιτροπή αυτή προτείνει συγκεκριμένα μέτρα για τη μείωση της τιμής, που θα κυμαίνεται από 12,75% για τα μικρού κυβισμού αυτοκίνητα και μέχρι 23,28% για τα μεγάλου κυβισμού.

Η Επιτροπή, στα μέσα Οκτωβρίου, πρότεινε στην κυβέρνηση να αποσυνρθούν όλα τα παλιά οχήματα, γιατί η παλαιότητα

ΕΣΟΔΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΑΠΟ ΤΑ Ι.Χ. ΣΕ ΔΙΣ

ΕΤΟΣ	ΦΟΡΟΙ	ΤΕΛΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ
1980	9,8 δις	7
1981	19,3 δις	7,3
1982	39,6 δις	7,8
1983	36,5 δις	18,9
1984	46,2 δις	21,6
1985	66,4 δις	23,1
1986	72,2 δις	25,5
1987*	75,3 δις	28,1

* Πρόβλεψη για το '87

Πηγή: Εθνική Στατιστική

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΑΥΤΙΑ

τά τους επιδρούσε καταστρεπτικά στην ατμόσφαιρα και στην οδική ασφάλεια. Επίσης, πρότεινε να δανειοδοτούνται οι ιδιοκτήτες των παλαιών οχημάτων, προκειμένου να καταστεί δυνατή η αγορά νέου αυτοκινήτου.

Η Επιτροπή κατέληγε ότι «η μείωση του μονοξειδίου του άνθρακα στην ατμόσφαιρα από την αντικατάσταση των παλιών αυτοκινήτων με καινούρια, θα ήταν της τάξης του 95%, των υδρογονανθράκων κατά 75%, και του αζώτου κατά 25%».

Σαράντα μέρες μετά, η κυβέρνηση αναιρεί την απόφαση της Επιτροπής —που η ίδια συνέστησε— με το επιχείρημα ότι η εισαγωγή καινούριων αυτοκινήτων θα δημιουργήσει περιδαντολογικά προβλήματα!

Το επιχείρημα ότι η μείωση της φορολογίας των αυτοκινήτων θα προκαλούσε αιμορραγία εσόδων στο κράτος, είναι ασήρικτο, γιατί η διαφορά της μείωσης θα υπερκαλυπτόταν από τη μεγάλη ζήτηση και την παράλληλη αύξηση των συνολικών εσόδων από τα τέλη κυκλοφορίας. Επίσης, η εισαγωγή καινούριων αυτοκινήτων θα έθετε ένα τέλος στη συνεχιζόμενη αφαιμάξη του συναλλάγματος σε ανταλλακτικά, η οποία είναι κατά πολύ μεγαλύτερη από το απαιτούμενο συνάλλαγμα για αγορά καινούριων αυτοκινήτων.

ΑΝΑΣΤΑΤΩΣΗ ΣΤΟΥΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΕΣ

Σε πρωτοφανή αναταραχή βρίσκεται ο επιχειρηματικός κόσμος από τη δίμηνη κυβερνητική παλινωδία. Σύμφωνα με δηλώσεις του προέδρου του Συνδέσμου Εισαγωγών κ. Σέργιου Σακελαρόπουλου, από τις 16 Οκτωβρίου —την επομένη δηλαδή των δηλώσεων του κ. Πέτσου— η αγορά του αυτοκινήτου δρόθηκε στο επίκεντρο ενός πρωτοφανούς κυκλώνα. Οι καταναλωτές, με την αναγγελία της μείωσης των φόρων, πανικοβλήθηκαν. Όσοι είχαν παλιό αυτοκίνητο προσπαθούσαν να το πουλήσουν όσο-όσο και όσοι επρόκειτο να αποκτήσουν καινούριο μετέθεσαν την αγορά του στο εγγύς μέλλον, με την εντύπωση ότι θα κέρδιζαν ένα σημαντικό ποσό. Στο μεταξύ, όλες οι εισαγωγικές εταιρείες αυτοκινήτου άρχισαν να προσαρμόζουν τις παραγγελίες τους σύμφωνα με το νέο κλίμα που άρχιζε να διαμορφώνεται. Σήμερα, μετά την απροσδόκητη, για όλο τον ελληνικό λαό, εξέλιξη, η αγορά εμφανίζει την εξής εικόνα:

• Είκοσι πέντε χιλιάδες αυτοκίνητα πα-

ραμένον καθηλωμένα, για διάφορους λόγους, στα τελωνεία, τις αποθήκες και τις προθήκες των καταστημάτων. Από αυτά, 11.000 βρίσκονται καθ' οδόν προς την Ελλάδα. Οι παραγγελίες που έδωσαν οι εισαγωγείς ήταν προσαρμοσμένες στη νέα πολιτική που θα εφάρμοζε η κυβέρνηση από το '88. Έξι χιλιάδες αυτοκίνητα βρίσκονται στα τελωνεία, χωρίς να έχουν πληρωθεί οι δασμοί τους, και 4.000 αυτοκίνητα είναι πληρωμένα, αλλά ανεκτελωνιστά. Τέλος, 3.000 αυτοκίνητα βρίσκονται καθηλωμένα στις αποθήκες εξαιτίας της αγοραστικής απροθυμίας. Τα αυτοκίνητα αυτά είχαν εκτελωνιστεί με τις παλιές τιμές και οι εισαγωγείς είναι υποχρεωμένοι να τα διαθέσουν με τις τιμές οι οποίες ίσχυαν πριν της 15ης Οκτωβρίου.

- Εξήντα δισεκατομμύρια δραχμές κινδυνεύουν να τιναχθούν στον αέρα εξαιτίας των αντιφατικών κυβερνητικών ανακοινώσεων, και εκατοντάδες επιχειρήσεις μπαίνουν σε μια πρωτοφανή δοκιμασία, με ορατούς, πλέον, τους κινδύνους του κλεισίματος. «Πώς θα μπορέσουμε να πουλήσουμε όταν όλοι οι Έλληνες γνωρίζουν ότι ένα χρόνο μετά, η μείωση στη φορολογία των αυτοκινήτων θα είναι της τάξης του 40%;» παρατήρησε, σε ερώτησή μας «πώς θα κινηθεί η αγορά κατά το '88», έμπορος αυτοκινήτων.

Το τραγικό στην όλη ιστορία είναι ότι με την εξαγγελία της μείωσης των φόρων, πολλοί εισαγωγείς έσπευσαν να κλείσουν μεγάλες παραγγελίες αυτοκινήτων, με αποτέλεσμα, σήμερα, να μην ξέρουν τι να κάνουν!

Στο μεταξύ, σύμφωνα με πληροφορίες, ο Σύνδεσμος Εισαγωγέων Αυτοκινήτων θα υποβάλει, εντός των ημερών, υπόμνημα προς την κυβέρνηση, υπενθυμίζοντας της ότι η ασυνέπεια και η αδυναμία που επέδειξε, οδηγεί σε αφανισμό έναν από τους πιο εύρωστους κλάδους της οικονο-

μίας. Επίσης, ο Σύνδεσμος Εισαγωγέων θα ζητήσει από την κυβέρνηση να διευκρινήσει:

- Γιατί δημιούργησε τόσο μεγάλη ανατάτωση χωρίς λόγο;
- Γιατί δεν είχε μια ενιαία πολιτική στο θέμα του αυτοκινήτου;
- Γιατί εγκατέλειψε τον Έλληνα εισαγωγέα, θέτοντας συγχρόνως σε κίνδυνο την επιχειρηματική υπόσταση χιλιάδων εμπορών;

ΠΩΣ ΘΑ ΚΙΝΗΘΕΙ Η ΑΓΟΡΑ

Προς ποια κατεύθυνση όμως θα προσανατολισθεί η αγορά του αυτοκινήτου; Σύμφωνα με τις μέχρι στιγμής ενδείξεις:

Είναι πιθανό ο Έλληνας καταναλωτής να στραφεί προς τα μεταχειρισμένα αυτοκίνητα, των οποίων οι πωλήσεις έχουν αυξηθεί τα τελευταία χρόνια κατά 45%. Δημιουργούμε, δηλαδή, έναν υπέργηρο στόλο αυτοκινήτων, ο οποίος φέρει τα μεγαλύτερα ποσοστά ευθύνης για τη ρύπανση και τα τροχαία ατυχήματα. Οι αντιπρόσωποι-εισαγωγείς φοβούνται ότι, φέτος, το συνάλλαγμα που θα δαπανήσουμε για αγορά μεταχειρισμένων αυτοκινήτων και ανταλλακτικών, θα ξεπεράσει τα 320 εκατομμύρια δολάρια, έναντι 275 του '86. Σημειώνουμε ότι σήμερα στην Ελλάδα κυκλοφορούν 900.000 αυτοκίνητα άνω των 10 ετών. Οι προβλέψεις μας δίνουν ότι το 1990 θα κυκλοφορούν στη χώρα μας 1.400.000 αυτοκίνητα των οποίων η ηλικία θα ξεπερνά τα 15 χρόνια, ενώ στην Ευρώπη μόλις τα 5!

Εκφράζονται φόβοι —ιδίως από τους επιχειρηματίες— ότι καθ' όλη τη διάρκεια του '88 θα υπάρξει γενική καταναλωτική απροθυμία για αγορά καινούργιου αυτοκινήτου. Και αυτό, γιατί η αναμενόμενη μείωση της φορολογίας στις αρχές του

1989 θα είναι της τάξης του 40%. Με μια τέτοια πιθανή μείωση, πολλοί θα είναι αυτοί που θα σκεφθούν ψυχραιμότερα την αναβολή μιας πολυδάπανης αγοράς.

Παράγοντες του υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και της Τραπέζης της Ελλάδος παραδέχονταν ότι οι ανακοινώσεις της κυβέρνησης, της προπερασμένης Δευτέρας, παρέτειναν την αβεβαιότητα στην αγορά για το '88, αφού όλοι θα περιμένουν το φθινό αυτοκίνητο του '89.

Ωστόσο, οι πιο ψυχραιμοί παρατηρητές συμπληρώνουν ότι η κυβέρνηση χάνει έδαφος ως προς την αξιοπιστία της, κερδίζει όμως σημαντικά οφέλη —άνω των 130 εκατομμυρίων δολαρίων— από τη μειωμένη ζήτηση των αυτοκινήτων.

Τελικά, ο περισσότερος χαμένος από όλους είναι ο Έλληνας καταναλωτής, ο οποίος θα κληθεί να πληρώσει πανάκριβα το όνειρο των σαράντα ημερών...

Οι εισαγωγείς αυτοκινήτων υπολογίζουν ότι το επιπλέον ποσό θα ξεπερνάει τα 3 δις. Οι 30 χιλιάδες υποψήφιοι αγοραστές αυτοκινήτων θα υποχρεωθούν να καταβάλουν από 30 μέχρι 200 χιλιάδες δραχμές επιπλέον, γιατί στο δίμηνο της αναταραχής η διολίσθηση της δραχμής ήταν της τάξης του 2,20, ο πληθωρισμός έτρεχε με 16% και το εργοστασιακό κόστος αυξήθηκε κατά 6%. Η ίδια κατάσταση θα επικρατήσει και καθ' όλη τη διάρκεια του '88. Δηλαδή θα κυμανθεί από 15 μέχρι 20%. Πρακτικά, ένα αυτοκίνητο, που πριν τις δηλώσεις Πέτσου κόστιζε 1.940.000 δρχ. και επρόκειτο με τις εξαγγελθείσες μειώσεις να κοστίζει 1.800.000, τώρα έχει 2.040.000. Εντός 40 ημερών, δηλαδή, ο Έλληνας καταναλωτής όχι μόνο δεν έδωσε λιγότερα, αλλά πλήρωσε και από πάνω 100.000 δραχμές...

ΔΕΝ ΓΛΙΤΩΝΟΥΜΕ ΤΟ ΕΥΡΩΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

Τελικά, όλες αυτές οι απρόοπτες εξελίξεις έσπευσαν τη διαδικασία της παραπομπής της Ελλάδας στο Ευρωδικαστήριο, εξαιτίας της βαριάς φορολογίας που επιβάλλει στα μεγάλου κυβισμού αυτοκίνητα.

Αξιωματούχος της ΕΟΚ, στην Αθήνα, δήλωσε στα «Ε» ότι η Κοινότητα εκφράζει τη λύπη της για την αλλαγή της κυβερνητικής πολιτικής στο θέμα, και πρόσθεσε ότι μέχρι τέλους του '88 το δικαστήριο θα έχει πάρει απόφαση. «Είναι άδικο», κατέληξε ο εκπρόσωπος της ΕΟΚ, «γιατί ο ασθενής οικονομικά Έλληνας θίγεται σε μεγάλο βαθμό από τη βαριά φορολογία της κυβέρνησης των Αθηνών...»

◀ Τον Θόδωρο Μουτζουρίδη (Δ. ΛΟΓΟΣ)

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΑΡΣΕΝΗΣ

Συνέχεια από τη σελ. 13

ΑΠ.: Όπως οι Τσάτσοι... Έφτασε σε σημείο οξής.

ΕΙΧΕ ΑΛΛΘΕΙ

ΕΡ.: Επειδή μιλάτε για σημεία ρήξης που είχαν σχέση με τη δράση οικογενειών... κ.λπ. Αντιληφθήκατε την εποχή εκείνη ότι ο Ανδρέας Παπανδρέου ήταν δέσμιος ενός περιβάλλοντος που του περνούσε γραμμές συμφερόντων, διαφόρων ισχυρών οικογενειών στην Ελλάδα, και τι κάνατε γι' αυτό;

ΑΠ.: Φυσικά, εάν το ήξερα αυτό στην έκταση που υπήρχε, θα είχα παραιτηθεί από την κυβέρνηση. Ήξερα ότι υπάρχουν επιρροές, ήξερα ότι υπήρχαν πιέσεις, και το θεώρησα καθήκον δικό μου, να εμμένω στις δικές μου απόψεις και να περάσω τη δική μου γραμμή. Εκ των υστέρων αποδείχθηκε ότι η εκτίμησή μου δεν ήταν ρεαλιστική, και ότι πράγματι ο κ. πρωθυπουργός είχε αλωθεί απ' αυτές τις δυνάμεις, και γι' αυτό ακριβώς καταλήξαμε στη ρήξη το 1985.

ΕΡ.: Γιατί περιμένατε να σας διαγράψουν από το κόμμα και δεν φεύγατε, αφού βλέπατε όλη αυτή την κατάσταση;

ΑΠ.: Κοιτάξτε, εγώ έχω μια άποψη γι' αυτά τα πράγματα: ότι το πεδίο μάχης δεν το εγκαταλείπεις, δίνεις τη μάχη εκεί που είσαι. Το ΠΑΣΟΚ δεν είναι προσωπικό φέουδο του κ. Παπανδρέου. Ήμουν μέλος της Κεντρικής Επιτροπής και βουλευτής του ΠΑΣΟΚ. Είχα μια άποψη που τη συμμερίζονταν και τη συμμερίζονται ακόμα πολλοί. Και γι' αυτή την άποψη και γι' αυτή τη θέση, θα δώσεις τη μάχη, μέχρι το σημείο που μπορείς. Το να εγκαταλείψεις το πεδίο μάχης, να εγκαταλείψεις τον χώρο σ' έναν ηγεμόνα, είναι πράξη δειλίας και δεν είναι πράξη ενός πολιτικού.

ΤΟ ΠΑΣΟΚ ΣΤΟ 25%

ΕΡ.: Έχουμε μπροστά μια εκλογική αναμέτρηση, είτε αυτή γίνει πρόωρα το '88 είτε γίνει στα οριακά της σημεία το '89. Τι προβλέπετε γι' αυτή την εκλογική αναμέτρηση, σε σχέση, βέβαια, με τις τύχες του ΠΑΣΟΚ και του Ανδρέα Παπανδρέου;

ΑΠ.: Εδώ μπαίνουμε στον χώρο των σεναρίων. Εγώ μπορώ να πω το εξής: πρώτον ότι το ΠΑΣΟΚ αυτή τη στιγμή έχει χάσει την αυτοδυναμία του κάτω από οποιονδήποτε εκλογικό νόμο.

ΕΡ.: Να το προχωρήσουμε λίγο περισσότερο. Σε ποια επίπεδα προσδιορίζετε εσείς τα τρέχοντα ποσοστά του ΠΑΣΟΚ αυτή τη στιγμή;

ΑΠ.: Εγώ δεν θα ήθελα να μείνω στα ποσοστά, υπάρχουν εκτιμήσεις που ανεβάζουν το ποσοστό αυτών που σίγουρα θα ήταν έτοιμοι να ψηφίσουν ΠΑΣΟΚ, μόνο στο 25%. Εγώ νομίζω ότι αυτό το ποσοστό είναι

ρεαλιστικό. Δεν σημαίνει, βέβαια, ότι και κάποιοι, που σήμερα είναι αναποφάσιμοι, κάτω από κάποια πολιτική συγκυρία δεν θα ψήφιζαν και αυτοί ΠΑΣΟΚ. Το ποσοστό όμως αυτό δεν είναι μεγάλο, είναι μικρό.

ΕΡ.: Προβλέπετε λοιπόν ότι τις ερχόμενες εκλογές θα τις χάσει το ΠΑΣΟΚ, με βάση τα σημερινά δεδομένα;

ΑΠ.: Εγώ νομίζω ότι θα παύσει να είναι πρώτο κόμμα.

ΕΡ.: Και θα είναι πρώτο κόμμα η Νέα Δημοκρατία;

ΑΠ.: Αυτό δεν το ξέρουμε, αν θα είναι η Ν.Δ. Γιατί πολλά θα εξαρτηθούν από τον εκλογικό νόμο. Η δική μου πολιτική συλλογιστική είναι κάπως διαφορετική. Εγώ βλέπω ότι τα επόμενα δύο χρόνια, θα δούμε τη ραγδαία πτώση των παλαιών καθιερωμένων πολιτικών ηγεσιών, γιατί υπάρχουν ανανεωτικές δυνάμεις όχι μόνο στον προοδευτικό χώρο, αλλά και στον συντηρητικό χώρο.

«Το ΠΑΣΟΚ δεν είναι
προσωπικό φέουδο του
κ. Παπανδρέου».

Έτσι, στην επόμενη Βουλή, είτε οι εκλογές γίνουν το '88 ή το '89, με οποιοδήποτε εκλογικό νόμο, πέρα από τις παραδοσιακές κομματικές δυνάμεις, θα εμφανιστούν νέες πολιτικές δυνάμεις, που σε μια Βουλή που θα είναι από τη φύση της και από τα πράγματα αδύναμη, θα παίξουν έναν καθοριστικό ρόλο. Και αυτές οι νέες πολιτικές δυνάμεις θα είναι οι πόλοι έλξης, οι πυρήνες για τη δημιουργία νέων πολιτικών καταστάσεων και συμμαχιών, στη μεθεπόμενη Βουλή, που κι εγώ προβλέπω ότι θα είναι γύρω από το '90.

ΕΡ.: Βλέπετε τον Ανδρέα Παπανδρέου να μετακινείται στην Προεδρία;

ΑΠ.: Αυτό είναι μια εκδοχή που δεν πρέπει να αποκλείσουμε.

ΟΙ ΔΙΑΔΟΧΟΙ

ΕΡ.: Ποιες δυνάμεις βλέπετε αυτή τη στιγμή στο ΠΑΣΟΚ ή, αν θέλετε καλύτερα, ποια πρόσωπα βλέπετε, τα οποία μπορούν να εγγράφουν υποθήκες για διαδοχή σε ηγετικό επίπεδο στον ευρύτερο χώρο;

ΑΠ.: Πρώτα απ' όλα, μετά τον Ανδρέα Παπανδρέου, δεν θα έχουμε ΠΑΣΟΚ, θα έχουμε διάφορες ομάδες ΠΑΣΟΚ. Δεν μπορούμε να μιλήσουμε για διαδοχή μέσα στο ΠΑΣΟΚ, όσον αφορά στις πολιτικές προσωπικότητες που είναι σήμερα εκεί. Διερωτώμαι για το εξής: κατά πόσο η παραμονή τους στο κόμμα και η συμμετοχή τους στις ευθύνες μιας κυβέρνησης, δεν θα δημιουργήσει

προβλήματα πρόσδεσής τους στο εκλογικό σώμα, που σήμερα απορρίπτει την πορεία του ΠΑΣΟΚ και την κυβερνητική πολιτική. Οι πολιτικοί που κατ' ιδίαν διαφωνούν με αυτά που γίνονται σήμερα και μέσα στο ΠΑΣΟΚ και μέσα στην κυβέρνηση, πρέπει να εκδηλώσουν και δημόσια τις αντιθέσεις τους αυτές, εάν θέλουν, όπως είπατε, να εγγράψουν μια πολιτική υποθήκη για το μέλλον. Εάν δεν το κάνουν τώρα, θα έχουν και αυτοί υποστεί την πολιτική φθορά του Ανδρέα Παπανδρέου.

ΕΡ.: Βλέπετε εσείς άλλη μετακίνηση από το ΠΑΣΟΚ προς τη δική σας πλευρά; Βλέπετε κάποιους να ανεξαρτοποιούνται, κάποιες φυγόκεντρες δυνάμεις στο Κίνημα, οι οποίες να αποδίδουν πλέον άμεσα αποτελέσματα;

ΑΠ.: Κοιτάξτε, επειδή έχει γίνει πολύ συζήτηση γι' αυτό το πράγμα, εμείς ως κόμμα δεν έχουμε μια στρατηγική προσέλευσης, συστράτευσης επωνύμων ή στελεχών από το ΠΑΣΟΚ. Είναι δικό τους θέμα εάν θέλουν να έρθουν προς εμάς.

Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΡΣΕΝΗ

ΕΡ.: Αν εσείς αναλαμβάνετε τώρα να ασκήσετε την κυβερνητική πολιτική, τι θα κάνατε;

ΑΠ.: Η αιχμή της πρότασης θα ήταν ένα δυναμικό επενδυτικό πρόγραμμα. Το πρόγραμμα αυτό θα είχε τρία στοιχεία. Πρώτα απ' όλα, ένα πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων για υποδομή. Έτσι που πάμε, θα έχουμε πολλές «Λευκάδες» τον επόμενο χρόνο, γιατί δεν έχουν γίνει τα βασικά πράγματα σε ύδρευση, αποχέτευση, στις συγκοινωνίες, τις τηλεπικοινωνίες, ηλεκτρισμό κ.λπ. Αυτά τα βασικά πράγματα, που πρέπει να υπάρχουν πριν αρχίσουμε να συζητούμε για ανάπτυξη και ιδιωτική πρωτοβουλία, έχουν μείνει πίσω και πρέπει να τους δώσουμε ένα τεράστιο σπρώξιμο προς τα μπρος. Αυτό το ίδιο το πρόγραμμα θα δημιουργήσει δικές του πολλαπλασιαστικές επιδράσεις μέσα στην οικονομία. Επιδράσεις ανάκαμψης. Αυτό είναι το ένα. Το δεύτερο στοιχείο θα είναι μια επιλεκτική παρέμβαση μέσα από αναπτυξιακούς οργανισμούς, τράπεζες, όπως η ΕΤΒΑ, όπου ο δημόσιος τομέας θα συνεργαστεί με τον ιδιωτικό τομέα. Θα κάνουμε μια επιθετική πολιτική σε ορισμένους χώρους όπου δεν έχουμε σήμερα συγκριτικά πλεονεκτήματα.

Το τρίτο στοιχείο θα είναι να δημιουργηθεί ένα σταθερό πλαίσιο δραστηριότητας για τον ιδιωτικό τομέα, μέσα στο κλίμα της ανάκαμψης που θα φέρουν οι δύο άλλες πρωτοβουλίες. Έτσι δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για αύξηση της παραγωγής και, συνεπώς, των επενδύσεων στον ιδιωτικό τομέα.